

Odvjetnički ured
JURICA JELINIĆ
31000 Osijek, Trg bana Josipa Jelačića 12, gsm. 095/901 29 00
e-mail: jurica.jelinic@gmail.com

USTAVNA TUŽBA

SADRŽAJ

1. OPĆI PODACI O PODNOSITELJU I AKTIMA KOJI SE OSPORAVAJU	2
2. USTAVNA PRAVA KOJA SE SMATRAJU POVRIJEĐENIM	3
3. RAZLOZI PODNOŠENJA USTAVNE TUŽBE	4
4. ČINJENICE I RAZLOZI NA KOJIMA SE TEMELJI TVRDNJA O POVREDI USTAVNOG PRAVA:.....	6
4.2. PROBLEMATIKA NEZAKONITIH NALOGA SUCA ISTRAGE I DOKAZA PROIZAŠLIH IZ TAKVIH NALOGA TE VEZANA PRAVNA PITANJA.....	12
4.3. ZBIRNA RAZMATRANJA U ODNOSU NA 4.1. i 4.2.....	29
4.4. O NEZAKONITOM ISKAZU SVJEDOKA ŽELJKA KRIVIĆA OD 10. RUJNA 2014. GODINE	29
4.5. OTKLANJANJE SASLUŠANJA SVJEDOKA - OSOBE KOJA JE SUDJELOVALA U NAVODNOM KORUPTIVNOM SPORAZUMU	32
4.6. SPIS I PRESUDE NA TEMELJU SPORAZUMA STRANAKA.....	35
4.7. PROIZVOLJNO UTVRĐENJE ČINJENIČNOG STANJA I PAUŠALNA OCJENA DOKAZA OD STRANE REDOVNIH SUDOVA	40
4.8. ZASTUPANJE OPTUŽBE OD STRANE NEOVLAŠENIH OSOBA	52
4.9. POVREDA KAZNENOG ZAKONA KOJA JE REZULTIRALA TEŽOM KVALIFIKACIJOM.....	55
5. ZAHTJEV ZA PRIMJENOM ČL. 67. ST. 2. USTAVNOG ZAKONA.....	58
6. ZBIRNO U ODNOSU NA SVE RAZLOGE	60
7. PRIJEDLOG ODLUKE	60

Odvjetnički ured
JURICA JELINIĆ
31000 Osijek, Trg bana Josipa Jelačića 12, gsm. 095/901 29 00
e-mail: jurica.jelinic@gmail.com

USTAVNOM SUDU
REPUBLIKE HRVATSKE

Trg Sv. Marka 4
10000 Zagreb

USTAVNA TUŽBA

na temelju odredbe čl. 62. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske („ Narodne novine„ 99/99, 29/02 i 49/02 – dalje u tekstu: Ustavni zakon), s prijedlogom za primjenu čl. 67. st. 2. Ustavnog zakona

1. OPĆI PODACI O PODNOSITELJU I AKTIMA KOJI SE OSPORAVAJU

1.1. PODNOSITELJ: SREĆKO JELINIĆ, OIB: 01141319445, iz Osijeka, Pavla Pejačevića 40, sin Ivana i Ane djev. Biondić, rođen 27. veljače 1948. godine u Osijeku, Hrvat, državljanin Republike Hrvatske, zastupan po Jurici Jeliniću, odvjetniku u Osijeku, Trg bana Josipa Jelačića 12, OIB: 77488361618. Punomoć se dostavlja u prilogu.

1.2. AKTI KOJI SE OSPORAVAJU:

A. POJEDINAČNI AKT KOJI SE OSPORAVA, A PROTIV KOJEGA SU ISCRPLJENA SVA SREDSTVA PRAVNE ZAŠTITE

- presuda Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 20. travnja 2022. godine oznake: I KŽ-Us 51/2020-12 (dalje u tekstu: presuda VSRH, pobijani akt ili drugostupanjska presuda), zaprimljena od strane punomoćnika podnositelja dana 12. rujna 2022. godine, a od strane podnositelja 04. listopada 2022. godine

B. DRUGI POJEDINAČNI AKTI DONESENI U ISTOM PREDMETU KOJI SE TAKOĐER OSPORAVAJU

- presuda Županijskog suda u Zagrebu od 16. prosinca 2019. godine oznake: 12 K-Us-43/15 (dalje u tekstu: presuda ŽSZG, prvostupanjska presuda)

Dalje u tekstu na presudu VSRH i presudu ŽSZG referira se uniformno kao: „pobijani akti“, „pobijane presude“ ili „pobijana pravomoćna presuda“ dok se na VSRH i ŽSZG može referirati kao „prvostupanjski“ odnosno „drugostupanjski“ sud.

Osporavanom presudom VSRH odbijene se kao neosnovane žalbe Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (dalje u tekstu: USKOK), optuženog Srećka Jelinića, ovdje podnositelja, njegova sina, dr.sc. Zvonimira Jelinića, optuženog Vlade Belaja, optuženog Vjekoslava Puljka, optužene Marice Miloš, optuženog Igora Dačića i optužene Zvezdane Tuma-Pavlov te je potvrđena presuda ŽSZG.

Pobijanom pravomoćnom presudom podnositelj je pravomoćno osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 2 (dvije) godine i 6 (šest) mjeseci za počinjenje kaznenih djela protiv službene dužnosti opisanim pod točkom 1.a i 1.b – primanjem mita – opisano i kažnjivo po članku 347. stavak 1. Kaznenog zakona ("Narodne novine" br. 110/97., 27/98., 50/00., 129/00., 84/05., 51/01., 111/03., 190/03., 105/04., 71/06., 110/07., 152/08., 57/11., 77/11., 125/11., 143/12. – dalje u tekstu: KZ).

Pobijani akti dostavljaju se u prilogu.

2. USTAVNA PRAVA KOJA SE SMATRAJU POVRIJEĐENIM

Primarno, podnositelj ističe povredu prava na pravično suđenje koje je sadržano u članku 29. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine" br. 56/90., 135/97., 8/98. - službeni pročišćeni tekst, 113/00., 124/00. - službeni pročišćeni tekst, 28/01., 41/01. - službeni pročišćeni tekst, 76/10., 85/10. - službeni pročišćeni tekst, 5/14. – dalje u tekstu: Ustav) i to u aspektu prava na neovisan i nepristran sud, prava na obrazloženu sudsku odluku te u aspektu zabrane arbitrarnosti u svezi sa čl. 13. i 14. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Narodne novine – dodatak Međunarodni ugovori, br. 18/97, 6/99 – proć. tekst, 8/99 – ispr., 14/02 i 1/06 – dalje u tekstu: Konvencija“) odnosno povredom Protokola 12. uz Konvenciju koji jamči opću zabranu diskriminacije, kao i povredom prava na djelotvoran pravni lijek zajamčenog člankom 2. Protokola 7. uz Konvenciju. Obrazloženja sudskih odluka koja ne sadrže ozbiljne, relevantne i dostatne razloge za ocjenu kakva je odlukom dana, upućuju na zaključak o arbitrarnosti u postupovnom i/ili materijalnopravnom smislu. Također, ističe se povreda prava na pravično suđenje glede zabrane uporabe nezakonito pribavljenih dokaza u svezi sa člankom 6. Konvencije te prava na slobodu i tajnost dopisivanja i svih drugih oblika općenja iz članka 36. Ustava u svezi članka 8. Konvencije. Podnositelj smatra da je došlo i do povrede načela jednakosti oružja kao jednog od elemenata prava na pravično suđenje te povrede presumpcije nedužnosti iz članka 28. Ustava.

Pored već istaknutih povreda u konkretnom slučaju došlo je i povrede ustavnog jamstva na jednakost pred zakonom, sadržanog u članku 14. stavku 2. Ustava, jer iz postupanja Vrhovnog suda Republike Hrvatske proizlazi da u slučaju podnositelja nije osigurana jednaka primjena zakona, što je dužnost Vrhovnog suda Republike Hrvatske, kao najvišeg redovnog suda, sukladno članku 116. st. 1. Ustava, sve to u svezi sa određenjima Zakona o sudovima ("Narodne novine" broj 28/13., 33/15., 82/15., 82/16., 67/18 i 126/19.) koji u članku 20. točka 1. propisuje da Vrhovni sud Republike Hrvatske osigurava jedinstvenu primjenu prava i ravnopravnost svih u njegovoj primjeni.

Sve povrede pojedinačno se obrađuju i obrazlažu u daljnjem tijeku ustavne tužbe, sa navođenjem povrijeđenih zakonskih, ustavnih i konvencijskih odredbi.

3. RAZLOZI PODNOŠENJA USTAVNE TUŽBE

Podnositelj smatra da su mu pobijanom pravomoćnom presudom grubo povrijeđena iznad navedena ustavna prava na način kako je to elaborirano u daljnjem tijeku ove ustavne tužbe, a potpuno je razvidno da bi nepokretanjem ustavnosudskog postupka za podnositelja mogle nastati nepopravljive posljedice za njegova prava i slobode zajamčene Ustavom, napose u vidu povrede prava na slobodu i osobnost.

Ustavna tužba podnosi se protiv presude VSRH, kao i protiv presude ŽSZG, koje čine pravomoćnu presudu osnovom koje je podnositelj osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 2 (dvije) godine i 6 (šest) mjeseci za počinjenje kaznenih djela protiv službene dužnosti opisanim pod točkom 1.a i 1.b – primanjem mita – opisano i kažnjivo po članku 347. stavak 1. KZ-a.

Pobijana pravomoćna presuda donesena je u kaznenom postupku koji je obilovao nezakonitostima. Iako je podnositelj na niz nezakonitosti ukazivao od samog početka kaznenog postupka, njegovi prigovori niti u jednom trenutku nisu „doživjeli“ valjanu sudsku kontrolu. Sam kazneni postupak kontaminiran je nezakonitim dokazima bez kojih osuda ni na koji način ne bi bila moguća, što je i vidljivo iz obrazloženja presude VSRH, pa onda i presude ŽSZG. U postupku nisu pravilno cijenjени eskulpirajući dokazi odnosno isti uopće nisu uzimani u obzir. Proturječja u izreci i obrazloženju presude ŽSZG i samih razloga iste u žalbenom postupku su relativizirana i ignorirana. Sve što je utvrđeno u fazi istrage ostalo je presudno i u daljnjem tijeku kaznenog postupka, iako su se okolnosti bitno promijenile tijekom prvostupanjskog postupka, posebno u odnosu na svjedočke iskaze krucijalnih svjedoka. Prvostupanjski i drugostupanjski sud očigledno su osudu izgradili na kombiniranju iskaza svjedoka iz istrage pri čemu se odmah želi istaknuti, ovo kako bi se ukazalo na razinu postupanja i nezakonitosti u radu prvostupanjskog suda, da iskaz glavnog svjedoka tužitelj nije uzeo tijekom faze istrage već nezakonito izvan iste. Iz pobijane presude VSRH također je vidljivo nepostojanje zakonitog obrazloženja za istaknute prigovore podnositelja u odnosu na

odbijanje njegovog prijedloga za izdvajanje kao nezakonitih dokaza naloga sudaca istrage za provođenje posebnih dokaznih radnji i svih dokaza koji su iz njih proizašli, potom prijedloga za izdvajanje zapisnika o ispitivanju glavnog svjedoka optužbe kao nezakonitog s akcentom na ustavnopravno neprihvatljivu činjenicu, a to je da je obrazloženje presude VSRH u tom dijelu u izravnoj suprotnosti s praksom koju je sam Vrhovni sud Republike Hrvatske usvojio i producirao. Valjano obrazloženje ne egzistira ni u odnosu na istaknuti žalbeni razlog povrede kaznenog zakona, gdje obrazloženje presude VSRH uopće nema kraj. Također, podnositelju je povrijeđeno pravo na pravično suđenje i presumpcija nedužnosti time što iz spisa predmeta nisu izdvojene presude na temelju sporazuma stranaka u kojima se u činjeničnom opisu djela za koje se terete okrivljenici podnositelj navodi kao odgovorna osoba kojoj je mito dan da unutar granica svoje ovlasti obavi radnju koju ne bi smjela obaviti, iako podnositelj nije priznao krivnju. Isto tako, podnositelju nije omogućeno saslušati kao svjedoka osobu koja je sudjelovala u navodnom koruptivnom sporazumu.

Pored svega toga, zahtjev za donošenje naloga za provođenje posebnih dokaznih radnji te kasnije optužnicu zastupale su osobe koje evidentno ne ispunjavaju uvjete za zastupanje.

Dakle, taksativno navodeći podnositelj se ovom ustavnom tužbom prvenstveno žali na:

- da ne postoji valjano obrazloženje u presudi VSRH jer se ne pružaju odgovori na odlučne žalbene navode, što nije samo ustavnopravno neprihvatljivo, već je protivno i praksi donositelja osporenog akta;
- da se pobijana pravomoćna presuda zasniva u odlučujućoj mjeri na nezakonitim dokazima koji su pribavljeni na temelju nezakonito izdanih naloga sudaca istrage za provođenje posebnih dokaznih radnji što se posljedično manifestira na nezakonitost svih dokaza koji su iz nezakonito izdanih naloga proizašli;
- da obrani podnositelja nije omogućen uvid u predmet u kojemu se nalaze dokazi kojeg su navodno poslužili sucu istrage za donošenje naloga za provođenje posebnih dokaznih radnji;
- da je presudom VSRH odlučeno o prigovoru postojanja nezakonitih dokaza protivno utvrđenoj praksi Vrhovnog suda Republike Hrvatske, Ustavnog suda Republike Hrvatske te Europskog suda za ljudska prava;
- zaitm da je u odlučivanju o žalbi protiv presude ŽSZG sudjelovao sudac koji je već sudjelovao u odlučivanju o postojanju nezakonitih dokaza u istom predmetu, kao i da je nepravilno odbijen dokazni prijedlog usmjeren k utvrđenju postojanja činjeničnog supstrata naloga za provođenje posebnih dokaznih radnji;
- da je u postupku korišten iskaz glavnog svjedoka Željka Krivića uzet nakon zaključenja istražne faze postupka, a prije nego što je imenovani saslušan pred raspravnim vijećem prvostupanjskog suda;
- da obrani nije omogućeno saslušati kao svjedoka osobu koja je sudjelovala u navodnom koruptivnom sporazumu;

- da iz spisa predmeta nisu izdvojene presude na temelju sporazuma stranaka u kojima se u činjeničnom opisu djela za koje se terete okrivljenici podnositelj navodi kao odgovorna osoba kojoj je mito dan da unutar granica svoje ovlasti obavi radnju koju ne bi smjela obaviti, iako podnositelj nije priznao krivnju;
- da je pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje što je dovelo do paušalne ocjene dokaza od strane redovnih sudova;
- da je optužba od samog početka zastupana po neovlaštenim osobama;
- da su sudovi počinili povredu kaznenog zakona koja je rezultirala težom kvalifikacijom.

3.1. POSTUPAK U KOJEM JE DONESEN OSPORENI SUDSKI AKT I PREDMET ODLUČIVANJA

Presuda VSRH donesena je u kaznenom predmetu protiv optuženog podnositelja i drugih zbog kaznenog djela iz članka 347. st. 1. KZ-a.

Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta u Zagrebu 19. rujna 2014. godine podigao je optužnicu broj K-US-144/13 IS-US-42/13 protiv I-okrivljenog podnositelja zbog kaznenog djela iz članka 347. stavak 1. KZ-a uz primjenu članka 60. KZ-a te još pet okrivljenika.

Povodom navedene optužnice raspravljano je o postojanju kaznene odgovornosti optuženika u tom predmetu.

Nakon provedene glavne rasprave, presudom ŽSZG podnositelj ove ustavne tužbe oglašen je krivim za počinjenje kaznenih djela protiv službene dužnosti opisanim pod točkom 1.a i 1.b – primanjem mita – opisano i kažnjivo po članku 347. stavak 1. KZ-a te je osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 2 (dvije) godine i 6 (šest) mjeseci.

Protiv presude ŽSZG podnositelj je izjavio žalbu Vrhovnom sudu Republike Hrvatske (dalje u tekstu: VSRH) osobno i putem branitelja, dok je posebnu žalbu izjavio sin podnositelja, dr. sc. Zvonimir Jelinić (dalje u tekstu i: žalba podnositelja).

Presudom VSRH odbijene su sve tri žalbe te je potvrđena presuda ŽSZG.

4. ČINJENICE I RAZLOZI NA KOJIMA SE TEMELJI TVRDNJA O POVREDI USTAVNOG PRAVA:

4.1. NEPOSTOJANJE OBRAZLOŽENJA PRESUDE VSRH U POGLEDU ODLUČNIH ŽALBENIH NAVODA I POSTUPANJE SUPROTNO VLASTITOJ PRAKSI

Uvodno se napominje kako nitko ne spori mogućnost da drugostupanjski sud na žalbene navode odgovara sažeto, međutim u konkretnom slučaju riječ je o evidentnoj zlouporabi tog procesnog prava i mogućnosti budući da odlučni žalbeni navodi u obrazloženju drugostupanjske odluke nisu cijenjeni.

Kao što je već navedeno, na strani podnositelja izjavljene su tri žalbe. Skupno te tri žalbe obuhvatile su sve žalbene razloge iz članka 467. Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine 152/2008, 76/2009, 80/2011, 91/2012, 143/2012, 56/2013, 145/2013, 152/2014, 70/2017, 126/2019, 126/2019 - dalje u tekstu: ZKP).

Iako su žalbeni razlozi detaljno i iscrpno obrazloženi na neke od njih izostao je adekvatan odgovor u smislu jasnog odgovora na takve žalbene navode. Zato se prije svega smatra uputnim ukazati na pojedine izuzetno problematične dijelove obrazloženja presude VSRH:

„toč. 15.1. Budući da je prvostupanjski sud vrlo detaljno obrazložio zašto je ocijenio neosnovanim prijedlog optuženog Srećka Jelinića za izdvajanje kao nezakonitih dokaza sporazumnih presuda..., a te razloge ovaj sud u cijelosti prihvaća, optuženi Srećko Jelinić se radi izbjegavanja nepotrebnog ponavljanja upućuje na te razloge (stranice 79. do 83. pobijane presude)...

toč. 16.1. Budući da je prvostupanjski sud i u tom dijelu iznio vrlo iscrpne i sveobuhvatne razloge koje ovaj sud u potpunosti prihvaća, optuženi Srećko Jelinić se upućuje na razloge iznesene na stranicama 70. do 79. pobijane presude...

toč. 17. Optuženi Srećko Jelinić nije u pravu ni kada tvrdi da je zapisnik o ispitivanju svjedoka Željka Krivića od 10. rujna 2014. nezakonit dokaz..., koje kao takve prihvaća i ovaj sud, optuženi Srećko Jelinić se upućuje na iste (stranice 83. do 84. pobijane presude).

toč. 21.1. Budući da je prvostupanjski sud dao jasne i vrlo iscrpne razloge za svoju odluku o odbijanju svih prethodno navedenih dokaznih prijedloga...žalitelj se radi izbjegavanja nepotrebnog ponavljanja upućuje na njih (stranice 50. do 52. pobijane presude)...

toč. 27.1. Ovaj žalitelj potpuno pogrešno tumači odredbe članka 347. KZ/97. u kontekstu inkriminacije za koju je pobijanom presudom proglašen krivim...Ovdje, dakle, nije riječ o tome da je on primio mito kako bi obavio radnju koji bi morao obaviti (članak 347. stavak 2. KZ/97.), već o tome da je primio dar kako bi obavio radnju koju ne bi smio obaviti – omogućiti studentima prolazak na ispitu bez obzira na njihovo stvarno znanje (članak 347. stavak 1. KZ/97), a djelo je, kako (!???)!

Člankom 459. i 487. ZKP određeno je da i prvostupanjska, i drugostupanjska odluka moraju biti obrazložene.

Iz prethodno istaknutih dijelova obrazloženja presude VSRH razvidan je nedostatak obrazloženja u odnosu na krucijalna pravna pitanja istaknuta u žalbi podnositelja. Takvih dijelova ima još, no upućivanje na obrazloženje prvostupanjske presude je skromnije urađeno.

Nezakoniti dokazi u tom kaznenom predmetu, poglavito u vidu naloga sudaca istrage za provođenje posebnih dokaznih radnji i svih dokaza koji su iz njih proizašli, predstavljaju dokaze prima facie, odnosno dokaze koji bez osporavanja postaju oslonac sudske odluke. Županijski sud u Zagrebu, obrazlažući svoju odluku, iznio je više nesuvislih i nelogičnih, usuđujemo se čak reći nebuloznih tvrdnji o tome zašto se osporeni nalozi suca istrage imaju smatrati obrazloženim, pri čemu se ističe dio obrazloženja presude ŽSZG gdje sud nalazi neutemeljenim stajalište obrane o prepisivanju sadržaja zahtjeva u nalog suca istrage, dok s druge strane nalazi gotovo nemogućim da sadržaji obrazloženja zahtjeva i naloga ne budu identični. Napominje se da su sadržaji obrazloženja zahtjeva i naloga u tom predmetu potpuno identični, što je i vidljivo iz samog spisa.

U svrhu dodatnog argumentiranja, podnositelj je uz žalbu po branitelju dostavio i presudu Europskog suda za ljudska prava (dalje u tekstu: ESLJP) u predmetu Bosak i drugi protiv Hrvatske od 6. lipnja 2019. godine, zahtjevi br. 40429/14 i tri druga zahtjeva, kao nastavak već ustaljene prakse ESLJP kako je to razvidno iz presuda ESLJP – Dragojević protiv Hrvatske od 15. siječnja 2015., zahtjev broj 68955/11 te Bašić protiv Hrvatske od 25. listopada 2016. , zahtjev broj 22251/13, zatim odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske U-III-857/08 od 1. listopada 2008. pa i prakse VSRH kroz odluke posl.br. Kž-U 116/2017-4 od 5. rujna 2017. te Kž-U 84/2019-4 od 10. srpnja 2019. godine.

Prethodno se izdvaja radi potpunijeg i zornijeg prikaza toga kako je VSRH preko iscrpnih i detaljnih žalbenih argumenata samo „prešao“ i to pozivom na obrazloženje presude ŽSZG, iako se upravo to i takvo obrazloženje ciljano napada argumentima i znanstveno utemeljenim dokazima. Jednako se odnosi i na ostale iznad istaknute dijelove obrazloženja presude VSRH, no, ponavlja se, problematika nezakonitih dokaza u tom predmetu takve je prirode da bez nadzirane komunikacije pribavljene osnovom spornih naloga suca istrage bilo kakva osuda sasvim sigurno ne bi bila moguća. Budući se presuda VSRH nije određeno osvrnula na više detaljno obrazloženih žalbenih navoda, koji su po svojoj prirodi ključni, posljedično dobivamo situaciju u kojoj odluka VSRH ima odlike arbitrarnosti.

Da uistinu takvi dijelovi obrazloženja kontaminiraju presudu VSRH i dovode do povrede podnositeljeva prava na pravično suđenje sadržanog u članku 29. Ustava kroz

nepostojanje obrazložene odluke, konačnu potvrdu imamo u recentnoj praksi VSRH i to presudi broj: III Kr-129/2021-4 od 4. studenog 2021. godine kojom se odlučivalo o zahtjevu osuđenika za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude, u čijem obrazloženju se među ostalim navodi kako slijedi:

„6.1. Naime, podnositelj ukazuje da su u obrazloženju drugostupanjske presude izostali, makar i sažeti, razlozi u odnosu na ocjenu žalbom jasno naznačenih prigovora kojima se osporavala pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja u prvostupanjskoj presudi.

6.2. Doista, drugostupanjski sud otklanja žalbeni osnov pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja tako što pod toč 8.1.svoje presude najprije ponavlja zaključke prvostupanjskog suda, a potom utvrđuje da su ti zaključci „iscrpno, jasno i provjerljivo“ obrazloženi u prvostupanjskoj presudi zbog čega „upućuje na te razloge iz pobijane presude, radi izbjegavanja nepotrebnog ponavljanja“.

6.3. U pravu je podnositelj zahtjeva da se takvi, paušalni odgovori na žalbene navode, uz općenite tvrdnje o pravilnosti utvrđenog činjeničnog stanja, ne mogu smatrati dostatnom i suštinskom ocjenom razloga žalbe. Upravo suprotno, za zaključiti je da je postupanje drugostupanjskog suda arbitrarno jer se slične konstatacije praktički mogu uklopiti u svaku drugostupanjsku presudu, a bez konkretnih odgovora i jasnog stava žalbenog vijeća o (ne)osnovanosti žalbenih navoda. Iako drugostupanjski sud nije dužan cijeliti svaki pojedini navod žalbe, već samo one koji su važni za odluku, žalitelj mora biti uvjeren da su njegovi žalbeni navodi ozbiljno i temeljito razmotreni, a za to dani razlozi su razboriti i uvjerljivi tako da, ne samo kod žalitelja, već i kod svake druge osobe, stvore utisak o sveobuhvatnoj ocjeni spornih pitanja. Samo takva ocjena žalbenih navoda sukladna je zakonskoj obvezi suda iz čl. 487. st. 1. ZKP/08 te ne kompromitira zaključak o djelotvornosti pravnog lijeka te pravičnosti postupka u cjelini.“

Presliku presude VSRH broj: III Kr-129/2021-4 podnositelj dostavlja u prilogu ove ustavne tužbe.

O dužnosti valjanog obrazlaganja sudskih odluka izjasnio se i Ustavni sud Republike Hrvatske u više svojih odluka, pri čemu se izdvaja odluka broj: U-III-2374/2009 od 4. listopada 2010., gdje se navodi:

„Premda u drugostupanjskom postupku, uređenom nacionalnim pravom tako, da, u načelu, sadržava sve sastavnice načela pravičnog postupka (presuda Europskog suda za ljudska prava od 7. srpnja 1989. u predmetu Bricmont protiv Belgije, par. 78-85.), obrazloženje drugostupanjske odluke ne mora uvijek biti jednako prvostupanjskom, posebice kad je prvostupanjsko obrazloženje bilo vrlo iscrpno, a drugostupanjski sud prihvatio njegovu argumentaciju (presuda Europskog suda za ljudska prava od 29. siječnja 1999. u predmetu Garcia Ruiz protiv Španjolske, par. 29.), ipak se i u tako

reduciranom obrazloženju drugostupanjske odluke mora jasno pokazati da je drugostupanjski sud »u stvarnosti ocijenio sva važna sporna pitanja žalbe« (presuda od 19. prosinca 1997. u predmetu Helle protiv Finske, par. 60.).“

Pravo optuženika na obrazloženu sudsku odluku opći je element prava na pravični postupak iz članka 6. stavka 1. Konvencije. Njegovi pojedini aspekti moraju se i trebaju promatrati i u kontekstu pravila o presumpciji okrivljenikove nedužnosti povezanog sa načelom „*in dubio pro reo*“ te posebice u kontekstu prava na djelotvoran pravni lijek zajamčenog člankom 2. Protokola 7. uz Konvenciju.

Isto tako, evidentna neusklađenost prakse VSRH, kako je to demonstrirano u prethodnom dijelu ove ustavne tužbe nije u skladu sa načelom pravne sigurnosti i nužno dovodi do povrede podnositeljeva prava na pravično suđenje. Neujednačenost sudske prakse i neujednačeno postupanje najvišeg suda u zemlji podriva pravnu sigurnost, a upravo je zadatak VSRH rješavati proturječnosti u sudskoj praksi, izbjegavati nedosljednosti i osigurati jedinstvenu primjenu zakona. O tome je bilo riječi i u odluci Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-III/4507/2020 od 08. lipnja 2021. godine na koju se također smatra nužnim na ovome mjestu uputiti:

„ 14.1. Postojanje proturječnih odluka najvišeg suda u državi čija je, k tome, ustavna zadaća ujednačavati primjenu prava dovodi do pravne nesigurnosti te nepovjerenja javnosti u sudbeni sustav. To je povjerenje jedna od osnovnih sastavnica države utemeljene na vladavini prava. S time u vezi Ustavni sud podsjeća na odluku broj: U-III-2639/2017 od 4. veljače 2020. (www.usud.hr) u kojoj je istaknuo da je tzv. izvanredna revizija iz članka 382. stavaka 2. i 3. ZPP-a/91-14 uređena kao pravni lijek čija je primarna zadaća osiguranje jedinstvene primjene zakona i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni. Uloga je Vrhovnog suda u tom postupku (pokrenutom izvanrednom revizijom) osigurati pravilno i jedinstveno tumačenje zakona, čime Vrhovni sud svojim odlukama izravno utječe na ujednačavanje sudske prakse i pridonosi pravnoj sigurnosti koja je bitna sastavnica vladavine prava.

15. Imajući stoga na umu sve navedeno, a posebice suprotstavljena stajališta najvišeg suda u državi u bitnom istovjetnim pravnim situacijama, zbog kojih sam Vrhovni sud postaje izvorom pravne nesigurnosti, Ustavni sud ocjenjuje da i osporeno rješenje Vrhovnog suda ne zadovoljava kvalitetu obrazložene sudske odluke kakvu zahtjeva pravo na pravično suđenje iz članka 29. stavka 1. Ustava. Kao takvo ono je dakle proizvoljno, pa iz tog razloga Ustavni sud utvrđuje da je i u postupku pred Vrhovnim sudom došlo do povrede prava podnositelja ustavne tužbe na pravično suđenje.“

Povreda opisana u čl. 517. ZKP - povrede odredaba kaznenog postupka u žalbenom postupku, ako je ta povreda mogla utjecati na presudu, u svezi sa zakonskom obvezom suda iz čl. 487. st. 1. ZKP-a nedvojbeno je izražena u presudi VSRH, a takvo postupanje je suprotno postupanju VSRH u drugim žalbenim postupcima.

Novovalna stajališta VSRH da prvostupanjska i drugostupanjska presuda čine cjelinu pa da drugostupanjski sudovi nisu u obvezi ponovno iznositi iste argumente kojima je sud prvog stupnja već odgovorio na sporna pitanja podnositelj ne može prihvatiti kao osnovana, posebno ne u procesnopravnoj situaciji kada u odnosu na žalbenu odluku drugostupanjskog suda nema mogućnosti izjavljivanja daljnjeg pravnog lijeka. Opreza radi, u ovom odlomku takva se stajališta problematiziraju te se sve ovdje rečeno može primijeniti i na razloge u daljnjem tijeku ove ustavne tužbe. Paušalni odgovori drugostupanjskog suda kojima se općenito govori o pravilnosti utvrđenog činjeničnog stanja uz prosto upućivanje na sadržaj prvostupanjske odluke, predstavljaju potpuno istu situaciju kao i kada se prepisuju zaključci prvostupanjskog suda pa dovršavaju jednostavnim rečenicama kojima se takvi zaključci prihvaćaju kao pravilni. Podnositelj smatra da takva praksa u modernom i demokratskom društvu mora biti sankcionirana jer se njome direktno dovodi u pitanje djelotvornost pravnih lijekova i podriva povjerenje u pravosuđe Republike Hrvatske, koje je nažalost predmetom svakodnevnih posrednih i neposrednih, više ili manje potkovanih i argumentiranih napada u svekolikom medijskom prostoru.

Zaključno, institucionalni sustav zaštite ljudskih prava u kaznenom postupku obuhvaća i zaštitu nekoliko temeljnih kaznenoprocenih prava okrivljenika, a tome pripada i pravo na obrazloženu sudsku odluku. To pravo optuženika zajamčeno je na više razina: ustavnoj, međunarodnopravnoj i zakonskoj razini. Ustav u članku 29. pored drugih prava jamči i pravo na pravično suđenje. Međunarodnopravna obveza obrazlaganja sudskih odluka proizlazi iz odredbe članka 6. stavka 1. Konvencije. Zakonska obveza izrade pisane presude proizlazi iz više odredaba ZKP-a, posebice članka 459. stavka 1., prema kojem pisana presuda mora imati obrazloženje. Stoga je jasno da kazneni postupak koji ne bi rezultirao ne samo zakonitom, nego i pravilno obrazloženom sudskom odlukom, ne bi udovoljio ustavnim i međunarodnim standardima o općeprihvaćenom pravu građanina na pravično suđenje kao vrhovnom načelu kaznenog postupka. Kao što je već navedeno, na neke i iznimno značajne žalbene navode protiv presude ŽSZG izostali su razboriti i jasni odgovori, uz mnogobrojna upućivanja na razloge presude ŽSZG, što je opet u suprotnosti s praksom samog Vrhovnog suda Republike Hrvatske. To je dovelo do povrede ustavnog prava na pravično suđenje i povrede ustavnog jamstva na jednakost pred zakonom, jer je sud bio dužan ispitati slučaj podnositelja i odlučiti o optužbi da je počinio kažnjivo djelo u pravično vođenom postupku, u kojem se moralo poštovati njegova Ustavom i Konvencijom zajamčena prava. U tom smislu, niti je prvostupanjski, niti je drugostupanjski (žalbeni) postupak pravično vođen.

Mjerodavne i povrijeđene odredbe ZKP-a glase:

- članak 9. st. 1. - Sud i državna tijela koja sudjeluju u kaznenom postupku s jednakom pažnjom ispituju i utvrđuju činjenice koje terete okrivljenika i koje mu idu u korist.

- članak 9. st. 4. - Sud i druga državna tijela dužni su jasno izložiti razloge za odluke koje donose.
- članak 459. st. 1. - Pisana presuda mora potpuno odgovarati presudi koja je izrečena. Presuda mora imati uvod, izreku i obrazloženje.
- članak 476. st. 1. - Drugostupanjski sud ispituje presudu u onom dijelu u kojem se pobija žalbom i iz osnova iz kojih se pobija (članak 467.)...
- članak 487. st. 1. - U obrazloženju presude, odnosno rješenja, drugostupanjski sud treba ocijeniti žalbene razloge i iznijeti povrede zakona koje je uzeo u obzir po službenoj dužnosti.

Mjerodavne i povrijeđene odredbe Ustava glase:

- članak 14. st. 2. - Svi su pred zakonom jednaki.
- članak 29. st. 1. - Svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično i u razumnom roku odluči o njegovim pravima i obvezama, ili o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela.
- članak 116. st. 1. - Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao najviši sud, osigurava jedinstvenu primjenu prava i ravnopravnost svih u njegovoj primjeni.

Mjerodavne i povrijeđene odredbe Konvencije glase:

- članak 6. (PRAVO NA POŠTENO SUĐENJE) - 1. Radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi ili u slučaju podizanja optužnice za kazneno djelo protiv njega svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično, javno i u razumnom roku ispita njegov slučaj. Presuda se mora izreći javno, ali se sredstva priopćavanja i javnost mogu isključiti iz cijele rasprave ili njezinog dijela zbog razloga koji su nužni u demokratskom društvu radi interesa morala, javnog reda ili državne sigurnosti, kad interesi maloljetnika ili privatnog života stranaka to traže, ili u opsegu koji je po mišljenju suda bezuvjetno potreban u posebnim okolnostima gdje bi javnost mogla biti štetna za interes pravde.
- članak 13. (PRAVO NA DJELOTVORAN PRAVNI LIJEK) - Svatko čija su prava i slobode koje su priznate u ovoj Konvenciji povrijeđene ima pravo na djelotvorna pravna sredstva pred domaćim državnim tijelom čak i u slučaju kad su povredu počinile osobe koje su djelovale u službenom svojstvu.

4.2. PROBLEMATIKA NEZAKONITIH NALOGA SUCA ISTRAGE I DOKAZA PROIZAŠLIH IZ TAKVIH NALOGA TE VEZANA PRAVNA PITANJA

O nezakonitosti naloga sudaca istrage Županijskog suda u Zagrebu na temelju kojih su provedene posebne dokazne radnje i koji dokazi se nalaze pod rednim brojevima 1. do 9. popisa dokaza od 19. lipnja 2017. godine (list 3834-3835 spisa), te nezakonitosti svih dokaza koji se nalaze na popisu dokaza od 19. lipnja 2017. godine, budući su svi oni proizašli iz nezakonitih dokaza – označenih naloga sudaca istrage

Županijskog suda u Zagrebu, u žalbi podnositelja protiv presude ŽSZG dani su vrlo precizni razlozi. Takvi razlozi, iz podnositelju nepoznatih razloga, nisu uzeti u obzir, iako bez tih dokaza osuda nije moguća i isti su van svake dvojbe nepovratno utjecali na svijest i odlučivanje samih sudaca, što je razvidno iz obrazloženja presude VSRH pa se tako u prilog toj tvrdnji navode samo određeni tj. relevantni dijelovi obrazloženja odluke:

„19.2. Premda , dakle, nema materijalnog dokaza ni za to da je te radove platilo TD Tržnica d.o.o., prvostupanjski sud je, uzevši u obzir i dovodeći u međusobnu vezu iskaze svjedoka Željka Krivića, Bernarda Širokog i Željka Valentića, kao i nadziranu telefonsku komunikaciju...

19.6. Što se tiče studentice Martine Kovačević...Međutim, kada se uzme u obzir cjelokupna nadzirana komunikacija, koja se u inkriminirano vrijeme odvijala na relaciji Željko Krivić – optuženi Srećko Jelinić – Bernard Široki...

20.2.1. S obzirom na odnos kakav je postojao između optuženog Srećka Jelinića i svjedoka Željka Krivića (a koji je, kako to proizlazi i iz obrane optuženog Jelinića i iz iskaza svjedoka Krivića, ali i iz nadzirane telefonske komunikacije, bio interesni i površan)...

22.1. ...Kada se, naime, komunikacija između optuženog Srećka Jelinića i Željka Krivića dovede u vezu s nadziranom komunikacijom koju je Željko Krivić ostvarivao s drugim osobama...“

Do cjelokupnog kaznenog postupka protiv podnositelja došlo je na temelju nezakonitog naloga suca istrage Županijskog suda u Zagrebu od dana 27. veljače 2012. godine posl.br.Kir-Us-55/12 (prvi nalog) kojim nalogom je određeno provođenje posebnih dokaznih radnji iz članka 332. stavak 1. točka 1. do 4. ZKP-a, i to nadzorom i tehničkim snimanjem telefonskih razgovora i drugih komunikacija na daljinu te tajnim praćenjem i tehničkim snimanjem osoba i predmeta prema podnositelju. Također je naloženo i ulaženje u prostorije radi provođenje nadzora i tehničkog snimanja prostorija. Svi ostali nalozi za provođenje posebnih dokaznih radnji, kao i ostali dokazi, temelje se upravo na saznanjima iz prvog naloga od 27. veljače 2012. godine, a koji nalog je, po stavu podnositelja, nezakonit pa su slijedom toga po doktrini plodova otrovane voćke nezakoniti i svi ostali dokazi pobrojani u pobijanoj pravomoćnoj presudi.

Naprijed navedeni nalog sudac istrage Županijskog suda u Zagrebu donio je na temelju Zahtjeva USKOK-a u kojem zahtjevu se obrazlaže da osnovana sumnja na učin inkriminiranog kaznenog djela proizlazi: „ ... iz sadržaja službene bilješke, grafičkog prikaza međusobne povezanosti imenovanih na bazi telefonskih kontakata, kao i sadržaja razgovora i SMS poruka zabilježenih primjenom posebnih dokaznih radnji temeljem naloga suca istrage Županijskog suda u Osijeku broj POV-14/10.“

Obrana podnositelja je od Županijskog suda u Osijeku zatražila uvid u spis broj POV-14/10 te joj je na taj zahtjev negativno odgovoreno uz obrazloženje da u navedenom spisu posebne dokazne radnje nisu bile provođene u odnosu na podnositelja Srećka Jelinića te da stoga obrana nema pravo uvida u taj spis predmeta.

Kasnije je i Županijski sud u Zagrebu zatražio očitovanje od Županijskog suda u Osijeku na okolnost jesu li u predmetu broj POV-14/10 posebne dokazne radnje bile naložene na bilo koga od osoba okrivljenih u predmetu Županijskog suda u Zagrebu broj K-Us-43/15. Županijski sud u Osijeku je odgovorio da posebne dokazne radnje iz predmeta POV-14/10 nisu bile provođene u odnosu bilo kojeg od okrivljenih u predmetu Županijskog suda u Zagrebu broj K-Us-43/15.

Naprijed iznesene okolnosti da u predmetu Županijskog suda u Osijeku broj POV-14/10 nisu bile provođene posebne dokazne radnje u odnosu na bilo kojeg od okrivljenih u predmetu Županijskog suda u Zagrebu broj K-Us-43/15, predstavljaju ujedno i sukus razloga zbog kojih su tijekom prvostupanjskog postupka odbijeni prijedlozi obrana da se iz spisa predmeta izdvoje kao nezakoniti dokazi pobliže određeni u izreci rješenja Županijskog suda u Zagrebu od 14. rujna 2017. godine, posl.br. K-Us-43/15, potvrđenog rješenjem Vrhovnog suda Republike Hrvatske od dana 09. studenoga 2017. godine, posl.br. I Kž-Us 131/2017-5. I prvostupanjski, i drugostupanjski sud smatrali su da podnositelj nije imao pravo uvida u spis predmeta Županijskog suda u Osijeku broj POV-14/10 jer temeljem članka 332.st.1.ZKP-a pravo uvida u nalog o određivanju posebnih dokaznih radnji može ostvariti jedino osoba u odnosu na koje su te radnje bile određene. Takav stav zadržan je i u presudi ŽSZG, potvrđenoj presudom VSRH.

Međutim, ostaje nesporno da je prvi nalog za tajno praćenje i snimanje od dana 27. veljače 2012. izdan većim dijelom i na temelju podataka iz spisa broj POV-14/10, a u kojem su predmetu također vršene posebne dokazne radnje tajnog praćenja i snimanja (doduše drugih osoba), ali da u taj spis podnositelj nije smio izvršiti uvid te uvid u taj spis nije izvršio ni Županijski sud u Zagrebu koji je donio rješenje o provođenju posebnih dokaznih radnji 27. veljače 2012. godine.

Navedene, potpuno nesporne činjenice, nužno za posljedicu imaju sljedeće okolnosti:

- Županijski sud u Zagrebu nije mogao suštinski odlučivati o osnovanosti zahtjeva USKOK-a iz prostog razloga što na uvid nije imao svu građu na koju se USKOK poziva u svom zahtjevu, slijedom čega je njegova odluka nužno arbitrarna;
- niti Županijski sud u Zagrebu niti podnositelj nisu imali mogućnosti provjeriti zakonitost naloga iz spisa broj POV-14/10, a čija bi nezakonitost nužno dovela do nezakonitosti naloga od 27. veljače 2012. pa dalje posljedično i svih ostalih dokaza temeljenih na takvim nezakonitim dokazima;

- podnositelj nije imao mogućnost procjene važnosti podataka prikupljenih u predmetu POV-14/10 pa iste po potrebi koristiti u svoju korist da mu se smanji kazna ili da ga se oslobodi.

Vrhovni sud Republike Hrvatske u rješidbi broj I KŽ-61/09 od 03. veljače 2009. godine istaknuo je da je sudac prilikom izdavanja naloga kojim se nalaže provođenje posebnih dokaznih radnji kojima se privremeno ograničavaju određena Ustavna prava građana dužan s posebnom pažnjom analizirati sadržaj zahtjeva državnog odvjetnika, kao i ostalu građu dostavljenu uz taj zahtjev i zatim se izrijekom očitovati odnosno dati ocjenu nalazi li da u tom trenutku iz obrazloženja zahtjeva proizlaze osnove sumnje da je određena osoba počinila kataloško kazneno djelo te zašto smatra da bi prikupljanje dokaza bez zadiranja u ustavna prava građanina prema kojem se mjere provode bilo nužno.

U konkretnom slučaju razvidno je da sudac istrage nije bio u mogućnosti valjano ocijeniti i potpuno utvrđivati činjenično stanje vezano uz postojanje osnova sumnje jer naprosto nije imao uvid u cjelokupnu dokaznu građu prikupljenu u predmetu POV-14/10 već samo fragmente koje je samostalno i bez ikakve kontrole selektirao državni odvjetnik. Bez mogućnosti uvida u sav materijal (ne fragmente istih - konkretno dijelove ili samo neke SMS poruke) iz kojeg navodno proizlaze osnove sumnje da je određena osoba počinila kataloško kazneno djelo, sudska odluka je nužno arbitrarna, jer sud nije imao mogućnost uvida u cjelokupnu dokaznu građu već samo fragmente koje mu je dostavio državni odvjetnik.

Podnositelj se poziva na zaštitu koju uživa temeljem Konvencije jer je Republika Hrvatska istu ratificirala, a prema čl. 141. Ustava ista čini dio unutarnjeg pravnog poretka Republike Hrvatske, a po pravnoj snazi je iznad zakona.

Kako se čl. 3. Zakona o potvrđivanju Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i Protokola broj 1., 4., 6., 7., i 11. uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda od 17. listopada 1997. godine te prilikom polaganja isprava o ratifikaciji vezano uz čl. 46. Konvencije i čl. 6. Protokola broj 4. i čl. 7. Protokola broj 7. Republika Hrvatska obvezala na obvezatnu, ipso facto, ovo bez posebnog sporazuma i pod uvjetima uzajamnosti, sudbenost Europskog suda za ljudska prava (dalje u tekstu: ESLJP) u svim predmetima vezanim za tumačenje Konvencije i dodatnih protokola, što se odnosi na činjenice nastale nakon stupanja na snagu Konvencije i dodatnih Protokola za Republiku Hrvatsku. U tom smislu podnositelj tužbe poziva se i na odluke ESLJP jer iste predstavljaju izvor prava u Republici Hrvatskoj, ujedno i smjernice za tumačenje domaćih zakona.

Upravo iz tog razloga podnositelj navodi kako je u konkretnom slučaju došlo i do kršenja načela vladavine prava jer sudovi prilikom donošenja pobijanih rješenja nisu poštivali standarde koje u svojoj presudi Matanović protiv Hrvatske od 04. travnja

2017., zahtjev broj 2742/12 donio ESLJP, a u potpunosti su ignorirali i stav Ustavnog suda Republike Hrvatske iznesen u odluci U-III-5807/2010 od 30. travnja 2013. prema kojem:

„Ustavni sud u postupcima pokrenutim ustavnim tužbama ima zadaću osigurati da se nadležna tijela državne i javne vlasti pridržavaju svojih obveza osiguranja ljudskih prava i temeljnih sloboda zajamčenih u Ustavu (članak 125. alineja 4.). Budući da je Republika Hrvatska kao suverena država prenijela dio svoje sudbene jurisdikcije na Europski sud, da se u postupcima pokrenutim ustavnim tužbama pred Ustavnim sudom primjenjuju pravni standardi koje je u svojoj praksi izgradio Europski sud i da je odluka Ustavnog suda posljednja nacionalna odluka u tim postupcima protiv koje podnositelji imaju pravo podnošenja pojedinačnog zahtjeva Europskom sudu, Ustavni sud u povodu svoga nadzora mora slijediti navedena pravila o ocjeni dokaza u postupku pred Europskim sudom. Slijedom toga, i tijela kaznenog progona te kazneni sudovi trebaju uzimati u obzir tu obvezu Ustavnog suda da slijedi pravila Europskog suda o ocjeni dokaza i u ustavnosudskim postupcima zaštite ustavnih prava.

Samo se na taj način osigurava izvršenje međunarodnih obveza koje je Republika Hrvatska prihvatila ratifikacijom Konvencije. Naime, time se omogućuje da se sporovi riješe na nacionalnoj razini izravnom primjenom Konvencije i prakse Europskog suda u skladu s načelom supsidijarnosti konvencijskog nadzornog sustava.“

Podnositelj ističe kako je Ustavni sud Republike Hrvatske u odluci U-III-2507/2008 od 9. srpnja 2008. godine naveo:

„ Odluke i rješenja ustavnog suda obvezatni su i dužna ih je poštivati svaka fizička i pravna osoba.

... Ustavni sud Republike Hrvatske, u postupku pokrenutom ustavnom tužbom protiv odluke Vrhovnog Suda Republike Hrvatske, ne ocjenjuje ispravnost argumenata Vrhovnog suda Republike Hrvatske „na način kako to čine redovni, instancioni sudovi“, kao što je to navedeno u osporenom rješenju. On ispituje samo to, je su li odluke državnih (sudbenih) tijela sukladna Ustavu. U nadležnosti je Ustavnog suda, dakle, da ocjenjuje je li u primjeni zakona na štetu podnositelja ustavne tužbe povrijeđena i dužnost redovnog suda da prilikom tumačenja i primjene zakonskih odredbi poštuje smisao i sadržaj ljudskih prava ili temeljnih sloboda zajamčenih Ustavom. U njegovoj ocjeni neko ustavno pravo ili sloboda natkriljuje „obično,, zakonsko pravo i obvezu njegova poštivanja. Kada takva ocjena ne bi postojala, javila bi se mogućnost da se načelo vladavine prava izmetne u načelo „vladavine sudova“, da oni više ne budu vezani odredbom da „sude na osnovi ustava i zakona“ i time naruši temeljno ustrojstvo državne vlasti.,,

Nastavno na izneseno, u naprijed naznačenoj presudi ESLJP u premetu Matanović protiv Hrvatske upravo se raspravljalo o dokazima u kaznenom postupku, posebno i o

dokazima koji su pribavljeni u sklopu posebnih dokaznih radnji i koji u konačnici nisu činili dio spisa niti su ikada bili prezentirani, niti sudu niti obrani. U smislu te konkretne presude ESLJP-a, ti dokazi su svrstani u tzv. „treću kategoriju dokaza“. Tu treću kategoriju dokaza ESLJP opisuje na sljedeći način:

„Treća kategorija dokaza sačinjava devedeset i osam CD snimaka, dobivenih tajnim nadzorom u kontekstu istog predmeta, ali se odnosila na druge osobe koje nisu u konačnici bile optužene u postupku. Nije se pozivalo na te snimke u osuđujućoj presudi protiv podnositelja zahtjeva, niti su bile uključene u spis predmeta, niti je omogućen uvid obrani u njih.“

Dalje se u navedenoj presudi navodi sljedeće:

„... Sud primjećuje kako su one dobivene tajnim nadzorom u kontekstu veće istrage provedene u istom predmetu. Međutim, za razliku od druge kategorije dokaza, Županijski sud u Zagrebu odbio je pristup obrani bilo kakvim informacijama o tim snimkama zbog toga što, s obzirom na činjenicu da su se ticale života drugih osoba, takvo pravo pristupa nije postojalo i navedene snimke su se trebale uništiti na temelju mjerodavnog domaćeg prava.“

„Istovremeno, nije proveden niti jedan postupak koji bi nadležnom sudu omogućio da na zahtjev podnositelja zahtjeva procijeni važnost dokaza za predmet, osobito jesu li sadržavali takve podatke koji bi mogli omogućiti podnositelju zahtjeva da ga se oslobodi ili da mu se smanji kazna ili jesu li bili važni za dopuštenost, pouzdanost i potpunost dokaza iznesenih tijekom postupka.“

„Vrhovni sud Republike Hrvatske je stoga smatrao kako nije važno je li državni odvjetnik, kada je radio selekciju između podataka prikupljenih tajnim nadzorom koji se dostavljaju sudu, eliminirao neke dokaze koji bi išli u korist optuženicima, jer je državni odvjetnik bio u poziciji izvršiti selekciju dokaza koji će se koristiti u postupku.“

I konačno u navedenoj presudi ESLJP zaključuje:

„Međutim, Sud primjećuje da se takvo stajalište Vrhovnog suda Republike Hrvatske razlikuje od sudske prakse Suda prema kojoj u sustavima u kojima su tijela kaznenog progona zakonski dužna uzeti u obzir činjenice i za i protiv osumnjičenika – što je slučaj u hrvatskom pravu – postupak kojim tijela kaznenog progona sama pokušavaju procijeniti što može ili ne mora biti relevantno za predmet, bez ikakvih daljnjih postupovnih zaštitnih mjera za prava obrane, ne može biti u skladu sa zahtjevima članka 6. stavka 1.,“

Iz naprijed opisanog činjeničnog stanja te izraženog stava ESLJP proizlazi kako je u konkretnom slučaju podnositelju van svake dvojbe povrijeđeno pravo na pravično suđenje koje se štiti člankom 29. Ustava i člankom 6. Konvencije.

Nastavno, u odnosu na povredu članka 36. Ustava i članka 8. Konvencije - upravo iz naprijed opisanih razloga podnositelj smatra kako je u konkretnom slučaju došlo i do kršenja načela vladavine prava jer sudovi prilikom donošenja pobijane pravomoćne presude, kao i ranijih rješenja, nisu poštivali standarde koje u svojim presudama – Dragojević protiv Hrvatske od 15. siječnja 2015, zahtjev broj 68955/11 te Bašić protiv Hrvatske od 25. listopada 2016., zahtjev broj 22251/13 donio ESLJP (ranije je pojašnjeno direktno nepoštivanje standarda koje je ESLJP zauzeo u presudi Matanović protiv Hrvatske).

Naime, u konkretnom predmetu došlo je do miješanja javne vlasti u pravo podnositelja na tajnost i slobodu općenja radi ostvarenja legitimnog cilja – provedbe kaznenog postupka. Ono što je sporno je to je li miješanje bilo provedeno u skladu sa zakonom i je li bilo nužno u demokratskom društvu.

Prema praksi ESLJP tajni nadzor nad građanima u skladu sa čl. 8. st. 2. Konvencije dozvoljen je samo u mjeri u kojoj je on strogo nužan za očuvanje demokratskih institucija.

U citiranim presudama Dragojević protiv Hrvatske i Bašić protiv Hrvatske, primjenjujući osnovna načela, ESLJP je naglasio kako u navedenim slučajevima nalozi kojima je određen tajni nadzor nisu bili obrazloženi u skladu sa domaćim zakonom te praksom USRH iz odluke U-III-857/08 od 1. listopada 2008.

U konkretnom slučaju prvi nalog od 27. veljače 2012. obrazložen je na način da sudac istrage prepisuje obrazloženje koje je dao USKOK u svom zahtjevu. Sudac istrage nigdje u obrazloženju ovog naloga ne navodi konkretne okolnosti koje bi proizlazile iz dokaza na koje se poziva USKOK u svom zahtjevu. Drugim riječima, iz obrazloženja naloga od 27. veljače 2012. ne proizlazi da je sud vršio suštinsku kontrolu navoda USKOK-a. Sud se naime poziva na određene dokaze, no pukim pozivanjem na dokaze koje je dostavio i čije obrazloženje je dao USKOK u svom zahtjevu, sudac istrage ne izvršava svoju temeljnu zadaću koja mu je povjerena kod određivanja provođenja posebnih dokaznih radnji, a to je da bude stvarni kontrolor opravdanosti zadiranja u osnovana prava pojedinca.

Dakle, sudac istrage u obrazloženju naloga od 27. veljače 2012. godine nije naveo niti jednu rečenicu koja bi predstavljala njegovu vlastitu analizu, odnosno ocjenu osnova sumnji iz zahtjeva, već je isključivo prepisivao. U tom smislu, podnositelj smatra uputnim citirati dio obrazloženja presude ŽSZG jer presuda VSRH u tom dijelu uopće ne sadrži razloge, već upućuje na prvostupanjsku odluku:

„Upravo se kroz suštinu sadržaja obrazloženja naloga prati postojanje zakonom propisanih nužnih elemenata predviđenih člankom 332. st.1. ZKP-a. U tom je smislu nejasno, kakav bi to još sadržaj obrazloženja naloga suca istrage, osim ovih postojećih, bio moguć, a niti ga je obrana I okrivljenika Srećka Jelinića ponudila te izazvala potrebu takvog razmatranja. Tvrdnja, da obrazloženje naloga suca istrage samo predstavlja prijepis zahtjeva USKOK-a koji se traži izdavanje naloga za provođenje posebnih dokaznih radnji kojima se privremeno ograničavaju određena ustavna prava, a bez da je sudac istrage, izdajući takav nalog, izrazio u obrazloženju vlastito „...tumačenje, objašnjenje, shvaćanje, odnosno misaoni postupak...“ potpuno je neutemeljena.

...

Imajući u vidu navedeno, dakle potreban sadržaj zahtjeva USKOK-a, evidentno je da se u određenom smislu, pojedini navodi iz zahtjeva USKOK-a i navodi suca istrage u nalogu o primjeni posebnih dokaznih radnji nužno moraju ispreplitati...“

...

Dakle, zbog navedenog je gotovo nemoguće, da sadržaj obrazloženja zahtjeva USKOK-a i obrazloženja naloga suca istrage, osobito kad sucu istrage USKOK prilaže i neki neformalni dokaz na koji se potrebno pozvati, u svom izričaju nemaju identične navode, osobito u dijelu kada interpretiraju ono što je u tom neformalnom dokazu navedeno...“

Iz prethodnih citata može se razabrati kojoj je razini samovolje USKOK-a i sudova podnositelj bio izložen od samog početka te na koji se način ta samovolja opravdava u pisanim otporcima odluka kojima se dira u temeljna ljudska prava i slobode podnositelja.

ESLJP, za razliku od VSRH i Županijskog suda u Zagrebu u konkretnom slučaju, zaključio je da su takva obrazloženja sudova u izravnoj suprotnosti sa jasnim zakonskim tekstom koji izričito propisuje da se mjere tajnog nadzora mogu naložiti samo na temelju pisanog obrazloženja naloga, čime je postavljena granica diskrecijskom odlučivanju nadležnih tijela o tajnom nadzoru građana. To je posebno bitno kada se uzme u obzir činjenica da se ispravnost korištenja mjera tajnog nadzora u smislu poštivanja prava na zaštitu privatnog i obiteljskog života (čl. 8. Konvencije) može ispitati samo u postupku u kojem se odlučuje o korištenju ove mjere u kojem pak osoba na koja se mjera odnosi sudjeluje. U kasnijem kaznenom postupku sudovi mogu ispitivati samo je li dopušteno koristiti dokaze pribavljene korištenjem mjera tajnog nadzora, ali se ne mogu baviti pitanjem je li određivanje tajnog nadzora zadovoljilo pretpostavke iz čl. 8. Konvencije.

Prema informacijama s kojima je raspolagao ESLJP, osobe u situacijama u kojima su se našli podnositelji Dragojević i Bašić nisu imale nikakvo pravno sredstvo za zaštitu svojih prava iz čl. 8. Konvencije.

Nadalje, ESLJP je zaključio da način na koji su domaći sudovi tumačili pravo nije osiguravao pružanje odgovarajuće zaštite podnositeljima od mogućih zloporaba u pogledu opsega i načina na koji su domaća tijela primjenjivala svoje diskrecijske ovlasti pri određivanju mjera tajnog praćenja podnositelja, uslijed čega je došlo do povrede njihovih prava na poštivanje osobnog i obiteljskog života (v. paragraf 27. odluke Bašić protiv Hrvatske od 25. listopada 2016. zahtjev broj 22251/13).

Stoga, svi pobijani nalozi suca istrage, a posebice onaj prvi od 27. veljače 2012. godine (na kojem se temelje svi ostali te ujedno proizlaze iz dokaza prikupljenih na temelju takvog naloga), ne sadrže valjano obrazloženje na temelju čega je to sudac istrage utvrdio, a prije donošenja spornih naloga, da su ispunjene zakonske pretpostavke za izdavanje istih – tj. da u tom trenutku postoje činjenice i dokazi koji čine osnov sumnje da je točno određena osoba počinila sama ili zajedno sa drugim osobama neko, konkretno kazneno djelo iz kataloga kaznenih djela za koje se mjere mogu odrediti te da se ista svrha tj. izvidi kaznenih djela ne bi mogli provesti na drugi način ili bi to bilo moguće samo uz nerazmjerne teškoće. U konkretnom slučaju obrazloženje naloga suca istrage od 27. veljače 2012. godine ne predstavlja suštinsko obrazloženje suda nego prihvaćanje obrazloženja USKOK-a automatizmom, a čime sud nije ispunio svoju zadaću kontrolora zadiranja u osnovna ljudska prava, koja zadaća je upravo iz tog razloga strogo propisana ZKP-om.

Analogno istaknutoj problematici, podnositelj ukazuje na iskazano stajalište Ustavnog suda Republike Hrvatske u odluci broj: U-III-4393/2022 od 27. srpnja 2022. godine, s naglaskom da u postupku donošenja naloga suca istrage podnositelj nije ni mogao sudjelovati:

„11.3....U ovom slučaju redovni sudovi nisu primijenili takav pristup već su, nakon saznanja o blažem kršenju mjere opreza, automatizmom odredili istražni zatvor.

11.4. Nadalje, iz obrazloženja osporenog drugostupanjskog rješenja razvidno je da vijeće Županijskog suda u Sisku nije razmotrilo podnositeljeve prigovore koji se odnose na zakonitost zamjene mjera opreza istražnim zatvorom, odnosno prigovor da nije bilo mjesta automatizmu pri zamjeni mjera opreza istražnim zatvorom.

Navedeno je dovoljno je za ocjenu da pri donošenju drugostupanjskog rješenja nije bila osigurana sudska kontrolu zakonitosti mjere određivanja istražnog zatvora u opsegu kakav se traži u članku 24. stavku 3. Ustava odnosno članku 5. stavku 4. Konvencije (usp. s presudom Šebalj protiv Hrvatske, § 230., navedeno).“

Čak i površnim poznavateljima literalnih pravila i vještina jasno je da bi, da se kojim slučajem radi o znanstvenom ili stručnom radu ili umjetničkom djelu, jedini naziv za obrazloženje kakvo je dao sudac istrage u svom nalogu od 27. veljače 2012. godine bio plagijat.

Dalje, na odluke ESLJP i Ustavnog suda Republike Hrvatske naslanja se praksa VSRH kroz odluke posl.br. Kž-U s 116/2017-4 od 5. rujna 2017. te Kž-U s 84/2019-4 od 10. srpnja 2019. godine. U obrazloženju odluke VSRH Kž-U s 116/2017-4 na str. 4., među ostalim, navodi se:

„Slijedom izloženog, a kako nalog istražnog suca koji je bio osnova za prikupljanje ovih dokaza doista u svom obrazloženju parafrazira samo zakonski tekst bez bilo kakvog analitičkog obrazlaganja na temelju čega bi istražni sudac zaključio o postojanju uvjeta za izdavanje ovakvog naloga ...“,

dok se u obrazloženju odluke VSRH Kž-U s 84/2019-4 na str 2. navodi:

„Dakle svi nalozi su obrazloženi na način da iz obrazloženja proizlazi da su zahtjevi USKOK-a osnovani, iako se čak ne interpretira niti sadržaj tih zahtjeva pa da bi iz naloga bila vidljiva potreba i opravdanost za njihovim izdavanjem.“

Potvrda svih prethodno iznesenih stavova konačno se može naći u presudi Europskog suda za ljudska prava u predmetu Bosak i drugi protiv Hrvatske od 6. lipnja 2019. godine, zahtjevi br. 40429/14 i tri druga zahtjeva, koju je, ponavlja se, Vrhovni sud Republike Hrvatske potpuno (nadamo se nesvjesno) zanemario, iako mu je ista dostavljena uz žalbu podnositelja. Niže se citiraju izdvojeni dijelovi te presude:

„7. Nakon podnošenja zahtjeva 3. svibnja 2007. od strane Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu, dana 4. svibnja 2007. istražna sutkinja Županijskog suda u Zagrebu odobrila je upotrebu mjera tajnog nadzora u odnosu na četvrtog podnositelja zahtjeva i tri druge osobe zbog sumnje na trgovinu drogom propisanu člankom 173. stavcima 1. i 2. Kaznenog zakona.

Njezino obrazloženje glasi kako slijedi:

„Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu dana 03. svibnja 2007. godine podnijelo je zahtjev za izdavanje naloga za određivanje mjera [tajnog nadzora] iz čl. 180. st. 1. toč. 1. ZKP-a prema A.J., [četvrtom podnositelju zahtjeva], G.P. i N.M., zbog [postojanja] osnovane sumnje na učin kaznenog djela iz čl. 173. st. 1. i 2. KZ-a.

Zahtjev ŽDO-a Zagreb je osnovan.

U zahtjevu se pozivaju na izvješće MUP-a RH, Sektor kriminalističke policije ... od 3. svibnja 2007. godine [u vezi s mjerama tajnog nadzora u odnosu na M.M-a], navodeći da iz tog izvješća proizlaze osnovi sumnje da [u tom izvješću] navedene osobe učestalo komuniciraju u vezi kupovine droge kokain, a što je utvrđeno temeljem telefonskih razgovora sa okrivljenim M.M., [osobi] u odnosu na [koju] je već izrečena

mjera [tajnog nadzora] iz čl. 180. st. 1. toč. 1. i 3. ZKP-a dana 05. ožujka 2007. g. temeljem naloga ovog suda ...

Istražni sudac smatra da je prijedlog osnovan jer se u konkretnom slučaju izvidi ovih kaznenih djela ne bi mogli provesti na drugi način s obzirom da se radi o kaznenom djelu iz čl. 173. st. 1. i 2. KZ-a.

Obzirom na gore izložene činjenice istražni sudac [izdaje nalog] temeljem čl. 180 st. 1 toč. 1. Zakona o kaznenom postupku ... jer istaknute okolnosti ukazuju na dovoljne osnove za sumnju na izvršenje kaznenog djela iz čl. 173. st. 1. i 2. KZ-a.“

45. U pogledu naloga za tajni nadzor izdanog 4. svibnja 2007. godine u odnosu na četvrtog podnositelja zahtjeva (vidi stavak 7. ove presude) i nalog od 2. srpnja 2007. godine kojim se produljuje nalog za tajni nadzor od 4. svibnja 2007. godine za još dva mjeseca (vidi stavak 11. ove presude), Sud napominje da su se, kao i u predmetu Dragojević, ti nalozi u biti temeljili na tvrdnji da postoji zahtjev nadležnog tužitelja za upotrebom tajnog nadzora i zakonskom izrazu da se „izvidi ne mogu provesti na drugačiji način“. Međutim, ti nalozi nisu sadržavali odgovarajuća obrazloženja o posebnim okolnostima predmeta, a posebice razloge zašto se istraga ne može provesti drugim, manje nametljivim sredstvima (vidi također Roman Zakharov protiv Rusije [VV], br. 47143/06, stavak 260., ECHR 2015).“

Okolnosti iz prethodne presude ESLJP u citiranom dijelu su identične onima pod kojima je donesen nalog suca istrage od 27. veljače 2012. godine, iz čega proizlazi osnovanost prigovora podnositelja koje je isticao tijekom postupka, a sada i u ovoj ustavnoj tužbi – na povredu prava na pravično suđenje glede zabrane uporabe nezakonito pribavljenih dokaza u svezi sa člankom 6. Konvencije te prava na slobodu i tajnost dopisivanja i svih drugih oblika općenja iz članka 36. Ustava u svezi članka 8. Konvencije.

Ujedno, podnositelj nalazi da puko zadovoljenje forme kod sastava obrazloženja naloga suca istrage od 27. veljače 2012. godine i kasniji prihvata takvog obrazloženja kao valjanog od strane prvostupanjskog i drugostupanjskog suda predstavljaju ništa više od formalističkog i nefleksibilnog pristupa redovnih sudova osjetljivoj problematici određivanja tajnog nadzora pod egidom postojanja kakvog-takvog obrazloženja (na više od jedne stranice), uslijed čega se takvo postupanje može jedino ocijeniti kao postupanje suprotno s načelom vladavine prava. O pretjeranom formalizmu izjašnjavao se i Ustavni sud Republike Hrvatske u više svojih odluka, od čega se izdvaja odluka broj: U-III-5989/2013 od 9. veljače 2016. gdje je navedeno:

"46. Ustavni sud podsjeća: pravna sigurnost - zajedno s načelom supremacije prava - podrazumijeva da je pravo stvoreno kako bi se primjenjivalo u praksi na konkretne životne situacije. Iako je apstraktno vrednovanje samog zakonodavstva važno za

ostvarenje načela vladavine prava (...), kategoričnost objektivnog prava nikako ne znači da se pravna pravila smiju primjenjivati na konkretne životne situacije toliko nefleksibilno, mehanički i slijepo da postaje nemoguće uvažavati imperATIVE razumnosti i pravičnosti. U svakom takvom slučaju uvijek će biti riječ o pretjeranom formalizmu protivnom Ustavu."

Pored istaknutih prigovora ovdje se poteže i pitanje povrede prava na pravično suđenje jer je u donošenju presude VSRH sudjelovala osoba koja je već sudjelovala u ranijem odlučivanju u predmetu povodom zahtjeva podnositelja za izdvajanje nezakonitih dokaza iz spisa. Naime, VSRH je svojim rješenjem od 9. studenog 2017. godine odbio žalbe podnositelja i drugih izjavljene protiv rješenja Županijskog suda u Zagrebu od 14. rujna 2017. godine broj K-Us-43/15, kojim prvostupanjskim rješenjem su odbijeni kao neosnovani prijedlozi branitelja tamo navedenih optuženika da se iz spisa izdvoje kao nezakoniti dokazi već navedeni nalozi suca istrage i dokazi proizišli iz istih.

Drugostupanjsko rješenje VSRH donijelo je vijeće sastavljeno od sudaca VSRH Lidije Grubić Radaković, kao predsjednice vijeća te Melite Božičević-Grbić i Žarka Dundovića, kao članova vijeća.

Žarko Dundović ujedno je bio i član vijeća koje je donijelo presudu VSRH.

Sama činjenica da je u žalbi podnositelja protiv presude ŽSZG kao jedan od ključnih žalbenih razloga istaknut prigovor postojanja nezakonitih dokaza na kojima se ne može temeljiti osuđujuća presuda, a o osnovanosti ili neosnovanosti te žalbe odluku je donosilo vijeće u kojem sjedi osoba koja je o tom, ključnom žalbenom razlogu već izgradila čvrst i očito nepokolebljiv stav u ranijem stadiju kaznenog postupka, po stajalištu podnositelja nedvojbeno dovodi do povrede njegova prava na pravično suđenje u aspektu prava na neovisan i nepristran sud. Neživotno je i nelogično da bi jedan sudac VSRH išao protivno svojoj prethodnoj odluci, ovo posebno ukoliko postoji svijest da bi promjena prethodno zauzetog i pisano iskazanog stava dovela do promjene cjelokupne paradigme u predmetu, bez da je takva promjena naložena od Ustavnog suda Republike Hrvatske. Kako podnositelj protiv rješenja kojim se potvrđuje rješenje kojim se odbija njegov prijedlog za izdvajanje nezakonitih dokaza nije mogao podnijeti ustavnu tužbu temeljem koje bi eventualno bila donesena odluka o ukidanju rješenja redovnih sudova, to je razvidno da nije postojala niti najmanja šansa da sudac Žarko Dundović promijeni svoju odluku, bez obzira na sadržaj, obim i obuhvat prakse ESLJP i USRH, koja je, usput rečeno, postojala i prije donošenja takvih rješenja, a kasnije se samo kvalitativno nadograđivala. Time je zapravo i žalba u odnosu na nezakonite dokaze izgubila smisao, a tim gubitkom podnositelju je povrijeđeno njegovo pravo na djelotvoran pravni lijek zajamčen člankom 2. Protokola 7. uz Konvenciju.

Neovisnost i nepristranost sudova predstavlja jedan od najvažnijih uvjeta pravičnog postupka, a situacija u kojoj o nečijoj kaznenoj odgovornosti odlučuje osoba koja,

objektivno gledajući, nastupa s preduvjerenjima koja se negativno reflektiraju po optuženika definitivno se ne može promatrati kao apsolutno odsudstvo pristranosti.

Obzirom da ZKP razloge izuzeća sudaca jasno normira, isto tako je jasno da uvjeti za izuzeće Žarka Dundovića nisu postojali, no to ne utječe na činjenicu da je Žarko Dundović u dva navrata bio involviran u donošenje odluka u kaznenom predmetu protiv podnositelja i da je svaka od tih odluka u znatnoj mjeri utjecala na procesnu i životnu sudbinu podnositelja. Iz tih razloga, podnositelj smatra da i tom postupanju sudova egzistira povreda njegova prava na pravično suđenje sadržanog u članku 29. Ustava.

U kontekstu iznesenih prigovora u odnosu na nezakonite dokaze, u ovom dijelu ustavne tužbe ističe se još jedna povreda podnositeljevog prava na pravično suđenje konstituiranog odredbom čl. 6. Konvencije te uspostavljenog odredbom čl. 29. Ustava RH, implementiranog u odredbi čl. 11. ZKP-a, do koje povrede je došlo onog trenutka kada je prvostupanjski sud na obrazloženi prijedlog obrane podnositelja odbio u svojstvu svjedoka ispitati Stipana Mijoka.

Značaj tog dokaznog prijedloga izrelativiziran je u pobijanoj pravomoćnoj presudi, iako je isti od neobičnog značaja za utvrđenje radi li se u slučaju podnositelja o nezakonitom kršenju njegova prava na tajnost i slobodu općenja, odnosno radi li se o ozakonjivanju sustava koji bi se najkraće kolokvijalno mogao nazvati kao „sustav pecanja“. Podnositelj je tijekom postupka višekratno tvrdio kako je činjenična baza USKOK-ova zahtjeva za davanjem naloga za provođenje posebnih dokaznih radnji kojima se privremeno ograničavaju određena ustavna prava od 27. veljače 2012. puka izmišljotina i konstrukt. Tu izmišljotinu i konstrukt kasnije (a možda i prije, tko će znati) tog dana prepisao je i sudac istrage kada je sačinjavao „obrazloženje“ svog naloga od 27. veljače 2012.

Izmišljotina i konstrukt glasi:

„Komunikacija između prof. Jelinića i zainteresiranih studenata odvija se putem posrednika Stipana Mijoka, koji od studenata preuzima novčane iznose od 2000 eura po ispitu ili ih upućuje na kupovinu umjetničkih slika u galeriji u Osijeku. Nakon primitka novca od posrednika, studenti u dogovoreno vrijeme dolaze u ured prof. Jelinića gdje im u indeks upisuju ocjenu o položenom ispitu.“

Osim što se njegovo ime provuklo na dva dokumenta za potrebe neovlaštenog nadzora, tajnog praćenja i tehničkog snimanja podnositelja (zahtjeva USKOK-a i naloga suca istrage), ime Stipana Mijoka više se nikada nije pojavilo u kaznenom predmetu protiv podnositelja. Izgleda da je to bilo dovoljno za potrebe određenih individua. Naravno, sve to nije omelo redovne sudove da taj dokazni prijedlog učine trivijalnim.

Podnositelj je u svojoj žalbi protiv presude ŽSZG detaljno ukazao na nedostatke njenog obrazloženja u odnosu na razloge odbijanja tog dokaznog prijedloga. VSRH je te nedostatke u pobijanom aktu „popeglao“ (isp. toč. 21.2.) zaključivši kako unatoč svemu i kada se ima u vidu bit odbijanja tog dokaznog prijedloga – da je o istome već u više navrata odlučivano, ipak nema govora o osnovanosti tvrdnje žalitelja. Jedino što se ne zna o čemu je to u više navrata odlučivano – o dokaznom prijedlogu za ispitivanje Stipana Mijoka ili o nezakonitim dokazima.

Nesporno je da rješenje kojim je pravomoćno odlučeno o zakonitosti dokaza nije odluka sudbene vlasti u smislu čl. 62. stavka 1. Ustavnog zakona, protiv koje bi Ustavni sud bio nadležan pružiti ustavnosudsku zaštitu – odluke U-III-1178/1997 od 1.12.1997, U-III-2849/2003 od 31.10.2003., U-III-5142/2008 od 24. veljače 2009, U-III-1430/2012 od 3.05.2012 te U-III-502/2014 od 20. 02.2014. U tom smislu, razvidno je da je jedina šansa podnositelju za propitivanje osnovanosti kopiranih navoda zahtjeva USKOK-a u nalogu suca istrage od 27. veljače 2012. prije ove ustavne tužbe bila pred redovnim sudovima, a oni su mu tu priliku uskratili, svrstavši se na stranu USKOK-a koji je podnio zahtjev za davanjem naloga za provođenje posebnih dokaznih radnji kojima se privremeno ograničavaju određena ustavna prava pri čemu je isti usvojio, time omogućivši da takva praksa kod određivanja posebnih dokaznih radnji postane pravilo, a takvo pravilo nužno dovodi do zaključka da država može iscenirati postupak u kojemu se prislušivati može koga god hoće i kad god hoće bez ikakve valjane kontrole, što je po svojoj prirodi oznaka totalitarnih režima kremaljskog ili sjevernokorejskog tipa, a ne država u kojoj vladaju demokratski principi.

Pravo na jednakost oružja u postupku znači da svaka stranka dobije razumnu mogućnost iznijeti svoj slučaj pod uvjetima koji je ne stavljaju u nepovoljniji položaj u odnosu na suprotnu stranu i da se između stranaka postigne pravična ravnoteža. Podnositelj smatra da je neispitivanjem Stipana Mijoka na predložene okolnosti definitivno stavljen u nepovoljniji položaj u odnosu na tužitelja, uslijed čega je neprijeporno došlo do povrede *supra* istaknutih konvencijskih i ustavnih prava.

Pored već iznesenog, napominje se da način na koji su sudovi u kaznenom postupku protiv podnositelja primijenili članak 332. st. 1. toč. 1. i 4. ZKP-a nije zadovoljio jamstva iz članka 8. Konvencije. Upotrebom nezakonitih dokaza u postupku protiv podnositelja došlo je do povrede njegovih prava zajamčenih člankom 29. st. 1. i 4. Ustava te člankom 35. i 36. Ustava.

Povredom prava na pravično suđenje iz članka 29. st. 1. i 4. Ustava te uporabom nezakonitih dokaza u odnosu na podnositelja dovelo je do toga da je kazneni postupak kao jedinstvena cjelina bio nepravičan.

U predmetnom kaznenom postupku, kao što to čini i u ovoj ustavnoj tužbi, podnositelj je prigovarao uporabi nezakonitih dokaza dobivenih posebnim izvidima kaznenih djela

privremenim ograničenjem njegovih ustavnih prava i sloboda pa je stoga, radi sagledavanja postupka u cjelini, prigovore o povredi članka 29. st. 1. i 4. Ustava nužno ocjenjivati povezano s prigovorima o povredi prava iz članka 35. i 36. Ustava.

Tijekom kaznenog postupka višekratno je ukazivano na nezakonitost naloga sudaca istrage Županijskog suda u Zagrebu na temelju kojih su provedene posebne dokazne radnje i koji dokazi se nalaze pod rednim brojevima 1 do 9 popisa dokaza od 19. lipnja 2017. godine (list 3834-3835 spisa), te nezakonitost svih dokaza koji se nalaze na popisu dokaza od 19. lipnja 2017. godine, budući su svi oni proizašli iz nezakonitih dokaza – označenih naloga sudaca istrage Županijskog suda u Zagrebu, no redovni sudovi su uporno odbijali donijeti odluku o nezakonitosti takvih dokaza, unatoč nepobitnim činjenicama i to da je do cjelokupnog kaznenog postupka protiv podnositelja došlo na temelju nezakonitog naloga suca istrage Županijskog suda u Zagrebu od dana 27. veljače 2012. godine posl.br.Kir-Us-55/12.

Želi se naglasiti da su nadzor i tehničko snimanje telefonskih razgovara odnosno sredstava za tehničko komuniciranje na daljinu, tajno praćenje i tehničko snimanje osoba i predmeta određeni u konkretnom slučaju nalogom suca istrage od 27. veljače 2012. godine te kasnijim drugim nalogima Županijskog suda u Zagrebu, po pravnom karakteru i sadržaju, mjere procesne prisile radi pribavljanja dokaza koji služe za utvrđivanje činjenica, istovremeno i privremena ograničenja ustavnih prava i sloboda iz članka 35., 36. Ustava, te članka 8. Konvencije. To znači da za takvo ozbiljno zadiranje u ustavna i konvencijska prava i slobode, koje se za potrebe kaznenog postupka provodi potajno i na koje je jedino ovlašten sud a pojedinac na njih ne može utjecati niti se od njih može braniti, obvezuje sud da pojedincu pruži pravnu zaštitu u kvaliteti koja odgovara zaštićenim vrijednostima.

Sudac istrage u tom kaznenom predmetu nije pružio pravnu zaštitu u odgovarajućoj kvaliteti, a što je jasno vidljivo iz činjenice prepisivanja sadržaja Zahtjeva u sadržaj naloga od 27. veljače 2012. godine, bez vlastitih rečeničnih konstrukcija, analiza i tome sličnog.

Sud je, kao jamac zakonitog postupanja prema pojedincu i na ustavno prihvatljiv način, istovremeno ovlaštenik na privremeno ograničenje ustavnih prava i slobode te obveznik zaštite ustavom zajamčenih prava pojedinca. Da bi ispunio obje navedene obveze sud mora, bez izuzetka, u svakom opravdanom slučaju kad ograničava ustavna prava i slobode postupati tek ako postoji stupanj vjerojatnosti da je počinjeno sasvim određeno kazneno djelo i kad postoji opasnost da bi pojedinac, korištenjem svojih temeljnih prava i slobode, osujetio cilj kaznenog postupka i njegovo pokretanje.

Osnove sumnje, kao polazni oblik sumnje obilježen vjerojatnošću koja se temelji na određenim okolnostima te upućuje na mogućnost postojanja kaznenoga djela i osobe kao mogućega počinitelja, u Zahtjevu su obrazložene i u pretežitij mjeri zasnovane na

podacima tzv. operativne veze. Opet, ti podaci iz službene bilješke evidentno nisu zasnovani na bilo čemu drugom dostavljenom uz Zahtjev jer osobe navedene u grafičkom prikazu nisu obuhvaćene Zahtjevom, kao što selektirani sadržaj razgovora i SMS poruka ne odgovara sadržaju službene bilješke, pri čemu se opet vraćamo na činjenicu da podnositelju nije omogućen uvid u spis predmeta POV-14/10, kao što uvid u cjelokupan spis sasvim sigurno nije imao ni sudac istrage Županijskog suda u Zagrebu.

Iz navedenog proizlazi da je sud, umjesto da bude jamac zakonitog postupanja prema podnositelju, u ovom slučaju na njegovu štetu kršio zakon i ustavna jamstva jer nije bio ovlašten naložiti privremena ograničenja ustavnih prava i slobode kako bi naloženim mjerama tragao za podacima koji bi služili kao osnova sumnje da je počinjeno kazneno djelo.

Izostanak obrazloženja naloga od 27. veljače 2012. godine vidljiv je i u dijelu kada sudac istrage navodi da se bez posebnih dokaznih radnji opisanih u izreci tog naloga ne bi mogli pribaviti dokazi i podaci potrebni za kazneni postupak ili bi to bilo povezano s nerazmjernim teškoćama. Tako nešto je u kontekstu svih činjenica i primijenjenog prava najblaža povreda ustavnih prava i sloboda podnositelja, no i to je indikator opće nezakonitosti naloga od 27. veljače 2012., kao i svih kasnijih naloga i dokaza koji su proizašli iz istog.

Opisanim nezakonitim postupanjem suca istrage, kasnije konvalidiranim od strane Županijskog suda u Zagrebu i Vrhovnog suda Republike Hrvatske nesporno je došlo do povrede odredbe članka 10. st. 1. ZKP-a (Sudske se odluke ne mogu temeljiti na dokazima pribavljenim na nezakonit način (nezakoniti dokazi).) te već citiranih odredbi Ustava koje su upravo izvorišna osnova tog zakonskog članka.

Ujedno, ukazuje se na recentno rješenje Vrhovnog suda Republike Hrvatske oznake: I KŽ-Us 84/2019-4 od 10. srpnja 2019. godine, iz kojeg je također vidljivo da su odluke o nezakonitim dokazima u kaznenom predmetu protiv podnositelja donesene suprotno praksi tog suda.

Ponavlja se, bez istaknutih nezakonitih dokaza pobijana pravomoćna presuda nikada ne bi mogla biti donesena jer je ista u odlučnoj mjeri zasnovana na istima.

Mjerodavne i povrijeđene odredbe ZKP-a glase:

- članak 9. st. 1. - Sud i državna tijela koja sudjeluju u kaznenom postupku s jednakom pažnjom ispituju i utvrđuju činjenice koje terete okrivljenika i koje mu idu u korist.
- članak 9. st. 4. - Sud i druga državna tijela dužni su jasno izložiti razloge za odluke koje donose.

- Članak 10. - (1) Sudske se odluke ne mogu temeljiti na dokazima pribavljenim na nezakonit način (nezakoniti dokazi). (2) Nezakoniti su dokazi: 1) koji su pribavljeni kršenjem Ustavom, zakonom ili međunarodnim pravom propisane zabrane mučenja, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja, 2) koji su pribavljeni povredom Ustavom, zakonom ili međunarodnim pravom zajamčenih prava obrane, prava na ugled i čast, te prava na nepovredivost osobnog i obiteljskog života, osim u slučaju iz stavka 3. ovog članka, 3) koji su pribavljeni povredom odredaba kaznenog postupka i koji su izričito predviđeni ovim Zakonom,

4) za koje se saznalo iz nezakonitih dokaza...

- članak 332. st. 1. - Ako se izvidi kaznenih djela ne bi mogli provesti na drugi način ili bi to bilo moguće samo uz nerazmjerne teškoće, na pisani obrazloženi zahtjev državnog odvjetnika, sudac istrage može protiv osobe za koju postoje osnove sumnje da je sama počinila ili zajedno s drugim osobama sudjelovala u kaznenom djelu iz članka 334. ovog Zakona, pisanim, obrazloženim nalogom odrediti posebne dokazne radnje kojima se privremeno ograničavaju određena ustavna prava građana...

- članak 476. st. 1. - Drugostupanjski sud ispituje presudu u onom dijelu u kojem se pobija žalbom i iz osnova iz kojih se pobija (članak 467.)...

- članak 487. st. 1. - U obrazloženju presude, odnosno rješenja, drugostupanjski sud treba ocijeniti žalbene razloge i iznijeti povrede zakona koje je uzeo u obzir po službenoj dužnosti.

Mjerodavne i povrijeđene odredbe Ustava glase:

- članak 14. st. 2. - Svi su pred zakonom jednaki.

- članak 29. st. 1. - Svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično i u razumnom roku odluči o njegovim pravima i obvezama, ili o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela.

- članak 29. st. 4. - Dokazi pribavljeni na nezakonit način ne mogu se uporabiti u sudskom postupku.

- članak 35. - Svakomu se jamči štovanje i pravna zaštita njegova osobnog i obiteljskog života, dostojanstva, ugleda i časti.

- članak 36. – (1) Sloboda i tajnost dopisivanja i svih drugih oblika općenja zajamčena je i nepovrediva. (2) Samo se zakonom mogu propisati ograničenja nužna za zaštitu sigurnosti države ili provedbu kaznenog postupka.

- članak 116. st. 1. - Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao najviši sud, osigurava jedinstvenu primjenu prava i ravnopravnost svih u njegovoj primjeni.

Mjerodavne i povrijeđene odredbe Konvencije glase:

- članak 6. (PRAVO NA POŠTENO SUĐENJE) - 1. Radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi ili u slučaju podizanja optužnice za kazneno djelo protiv njega svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično, javno i u razumnom roku ispita njegov slučaj. Presuda se mora izreći javno, ali se

sredstva priopćavanja i javnost mogu isključiti iz cijele rasprave ili njezinog dijela zbog razloga koji su nužni u demokratskom društvu

radi interesa morala, javnog reda ili državne sigurnosti, kad interesi maloljetnika ili privatnog života stranaka to traže, ili u opsegu koji je po mišljenju suda bezuvjetno potreban u posebnim okolnostima gdje bi javnost mogla biti štetna za interes pravde.

- članak 8. (PRAVO NA POŠTOVANJE PRIVATNOG I OBITELJSKOG ŽIVOTA) - 1. Svatko ima pravo na poštovanje svoga privatnog i obiteljskog života, doma i dopisivanja. 2. Javna vlast se neće miješati u ostvarivanje tog prava, osim u skladu sa zakonom i ako je u demokratskom društvu nužno radi interesa državne sigurnosti, javnog reda i mira, ili gospodarske dobrobiti zemlje, te radi sprječavanja nereda ili zločina, radi zaštite zdravlja ili morala ili radi zaštite prava i sloboda drugih.

- članak 13. (PRAVO NA DJELOTVORAN PRAVNI LIJEK) - Svatko čija su prava i slobode koje su priznate u ovoj Konvenciji povrijeđene ima pravo na djelotvorna pravna sredstva pred domaćim državnim tijelom čak i u slučaju kad su povredu počinile osobe koje su djelovale u službenom svojstvu.

4.3. ZBIRNA RAZMATRANJA U ODNOSU NA 4.1. i 4.2.

Naglašava se da ono što karakterizira nalog suca istrage od 27. veljače 2012. godine karakterizira u bitnom i pobijani akt, a to je nepostojanje obrazloženja koje bi van svake dvojbe upućivalo na to da je provedena valjana sudska kontrola, u prvom redu zahtjeva USKOK-a za provođenje posebnih dokaznih radnji, a onda presude ŽSZG. Odluke bez obrazloženja ne mogu se ispitati i nužno su arbitrarne, zbog čega neupitno dolazi do povrede prava optuženika na obrazloženu sudska odluku, koje je opći element prava na pravični postupak iz članka 6. stavka 1. Konvencije, a kako je to već prethodno obrazloženo u ovoj ustavnoj tužbi.

4.4. O NEZAKONITOM ISKAZU SVJEDOKA ŽELJKA KRIVIĆA OD 10. RUJNA 2014. GODINE

Kao jedan od osnovnih uvjeta zakonitosti pribavljanja dokaza u trenutku ispitivanja svjedoka nameće se uvjet provođenja ispitivanja svjedoka u fazi državnoodvjetničke istrage i/ili, kada to čini sudbena vlast, u okviru dokaznog ročišta, odnosno rasprave.

Iskaz svjedoka Željka Krivića USKOK je pribavio dana 10. rujna 2014. godine nakon zaključenja istrage, a nakon povlačenja optužnice.

Na takvom iskazu, u kombinaciji sa nezakonitim dokazima istaknutima prije u tekstu ove tužbe, izgrađena je presuda ŽSZG, koju je potvrdio VSRH također prihvaćajući iskaz Željka Krivića od 10. rujna 2014. kao zakonit i valjan. Dapače, VSRH na više mjesta u pobijanom aktu spominje taj iskaz kao bitan za osudu podnositelja.

Pod toč. 17. obrazloženja presude VSRH jedini je osvrt na žalbeni razlog nezakonitosti iskaza Željka Krivića od 10. rujna 2014. godine. Taj osvrt nije validno obrazloženje na iznijete žalbene navode, kako je to pobliže već objašnjeno u ovoj ustavnoj tužbi.

Obzirom da VSRH nema svoga stava o žalbenom razlogu nezakonitosti tog dokaza, podnositelj smatra uputnim osvrnuti se na shvaćanje prvostupanjskog suda o tome zašto je iskaz Željka Krivića od 10. rujna 2014. godine zakonit.

U kratkim crtama, prvostupanjski sud u konkretnom slučaju nalazi da nije bilo nikakvih zakonskih prepreka da USKOK nakon povlačenja optužnice, a prije potvrđivanja iste, provodi pojedine dokazne radnje.

U vrijeme pribave spornog iskaza vrijedile su norme ZKP-a koje glase:

„Članak 341.

(1) Optužnicu podiže državni odvjetnik nakon što je završena istraga.

...

Članak 365.

(1) Državni odvjetnik može povući optužnicu prije nego što je potvrđena.

(2) Ako je državni odvjetnik povukao optužnicu, može podići novu izmijenjenu optužnicu pod uvjetima iz članka 341. ovog Zakona...

...“

Znači, završetak istrage predstavlja *conditio sine qua non* za podizanje optužnice.

Istraga je cjelina prethodnog kaznenog postupka. U istrazi se prikupljaju dokazi koji će biti korišteni u daljnjem tijeku kaznenog postupka, odnosno tijekom istrage tužitelj mora razjasniti stvari kako bi mogao donijeti svoju odluku o nastavljanju s postupkom.

Odluka o podizanju nove optužnice donesena je među ostalim osnovom iskaza svjedoka Željka Krivića od 10. rujna 2014. godine pribavljenog nakon završetka istrage. Kako je podizanje nove optužnice bilo uvjetovano određenjima iz citiranog članka 341. ZKP-a, to je razvidno da bez dopune istrage nije bilo ni mogućnosti pribave spornog svjedočkog iskaza. Tumačenja smisla odredbi ZKP-a od strane prvostupanjskog suda, koja bez obrazloženja prihvaća VSRH, pokazuju se u najmanju ruku dubioznima te neupitno usmjerenima ka „krpanju“ propusta tužitelja u provođenju istrage, stadija kojeg bi tužitelj trebao biti gospodar, pa u tom pravcu i snositi odgovornost za sve počinjene propuste u njegovom tijeku.

Inače, značaj tog iskaza vidljiv je iz činjenice da razloge za osuđujuću presudu prvostupanjski sud nalazi baš u njemu, što je i detaljno obrazloženo u žalbi podnositelja protiv presude ŽSZG, a dalje te tvrdnje pojačava VSRH u pobijanom aktu, gdje se na više mjesta poziva na taj iskaz (ispitati toč. 12., 19.7., 20.1., 20.2. obrazloženja presude VSRH).

Podnositelj svakako smatra da mu je korištenjem i neizdvajanjem kao nezakonitog dokaza iskaza Željka Krivića od 10. rujna 2014. godine grubo povrijeđeno njegovo pravo na pravično suđenje sadržano u članku 29. Ustava. Postupanje suprotno mandatornim zakonskim normama, izvan logike kaznenog zakonodavstva i postupka predstavlja postupanje koje zaslužuje sankciju, nipošto odobravanje i ozakonjivanje.

Znači, Vrhovni sud Republike Hrvatske o žalbenom razlogu u pogledu nezakonitosti iskaza svjedoka Željka Krivića od 10. rujna 2014. godine nema uopće stava, što čini osporavanu presudu VSRH u tom dijelu neispitivom jer je bez obrazloženja, a karakter takvog dokaza za Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao i za Županijski sud u Zagrebu, evidentno je takve prirode da se njime anulira sve ono što je isti taj svjedok izjavio prilikom svog saslušanja pred raspravnim vijećem, kada je svjedok doveo u pitanje i način na koji je ispitivan pred USKOK-om, i izrečeno pred USKOK-om, čime je u bitnome reterirao od prvog i jedinog terećenja podnositelja ustavne tužbe u predmetnom kaznenom postupku.

Mjerodavne i povrijeđene odredbe ZKP-a glase:

- članak 9. st. 4. - Sud i druga državna tijela dužni su jasno izložiti razloge za odluke koje donose.
- Članak 10. - (1) Sudske se odluke ne mogu temeljiti na dokazima pribavljenim na nezakonit način (nezakoniti dokazi). (2) Nezakoniti su dokazi: 1) koji su pribavljeni kršenjem Ustavom, zakonom ili međunarodnim pravom propisane zabrane mučenja, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja, 2) koji su pribavljeni povredom Ustavom, zakonom ili međunarodnim pravom zajamčenih prava obrane, prava na ugled i čast, te prava na nepovredivost osobnog i obiteljskog života, osim u slučaju iz stavka 3. ovog članka, 3) koji su pribavljeni povredom odredaba kaznenog postupka i koji su izričito predviđeni ovim Zakonom,
- 4) za koje se saznalo iz nezakonitih dokaza...
- članak 476. st. 1. - Drugostupanjski sud ispituje presudu u onom dijelu u kojem se pobija žalbom i iz osnova iz kojih se pobija (članak 467.)...
- članak 487. st. 1. - U obrazloženju presude, odnosno rješenja, drugostupanjski sud treba ocijeniti žalbene razloge i iznijeti povrede zakona koje je uzeo u obzir po službenoj dužnosti.

Mjerodavne i povrijeđene odredbe Ustava glase:

- članak 14. st. 2. - Svi su pred zakonom jednaki.
- članak 29. st. 1. - Svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično i u razumnom roku odluči o njegovim pravima i obvezama, ili o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela.
- članak 29. st. 4. - Dokazi pribavljeni na nezakonit način ne mogu se uporabiti u sudskom postupku.
- članak 116. st. 1. - Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao najviši sud, osigurava jedinstvenu primjenu prava i ravnopravnost svih u njegovoj primjeni.

Mjerodavne i povrijeđene odredbe Konvencije glase:

- članak 6. (PRAVO NA POŠTENO SUĐENJE) - 1. Radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi ili u slučaju podizanja optužnice za kazneno djelo protiv njega svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično, javno i u razumnom roku ispita njegov slučaj. Presuda se mora izreći javno, ali se sredstva priopćavanja i javnost mogu isključiti iz cijele rasprave ili njezinog dijela zbog razloga koji su nužni u demokratskom društvu radi interesa morala, javnog reda ili državne sigurnosti, kad interesi maloljetnika ili privatnog života stranaka to traže, ili u opsegu koji je po mišljenju suda bezuvjetno potreban u posebnim okolnostima gdje bi javnost mogla biti štetna za interes pravde.
- članak 13. (PRAVO NA DJELOTVORAN PRAVNI LIJEK) - Svatko čija su prava i slobode koje su priznate u ovoj Konvenciji povrijeđene ima pravo na djelotvorna pravna sredstva pred domaćim državnim tijelom čak i u slučaju kad su povredu počinile osobe koje su djelovale u službenom svojstvu.

4.5. OTKLANJANJE SASLUŠANJA SVJEDOKA - OSOBE KOJA JE SUDJELOVALA U NAVODNOM KORUPTIVNOM SPORAZUMU

U žalbi protiv presude ŽSZG podnositelj je isticao prigovor povrede prava na pravično suđenje koje se štiti člankom 29. Ustava i člankom 6. Konvencije, a koji se manifestira u činjenici da mu nije omogućeno na raspravi, u kontradiktornom postupku, ispitati u svojstvu svjedoka Antona Zimu. Isti prigovor ističe i u ovoj ustavnoj tužbi.

Za razumijevanje potrebe saslušanja predloženog svjedoka izdvaja se dio izreke presude ŽSZG:

„1.b) u vremenu od 17. svibnja do 25. listopada 2012., u Osijeku, Željko Krivić, nakon što mu se Dražen Zima, u dogovoru sa sinom, studentom navedenog fakulteta, Antonom Zimom, obratio radi sigurnog prolaska imenovanog studenta na ispitu iz predmeta Trgovačko ugovorno pravo i Pravo društava...“

Dakle, u odnosu na 1.b) izreke presude ŽSZG podnositelj je oglašen krivim za sklapanje prešutnog koruptivnog sporazuma, čija je ishodišna točka u dogovoru Antona Zime i Dražena Zime sa Željkom Krivićem.

ŽSZG je odbio dokazni prijedlog za saslušanjem Antona Zime pravdajući to odugovlačenjem postupka i nepotrebnosti provođenja takvog saslušanja jer su se sve činjenice koje bi se trebale utvrđivati ispitivanjem u svojstvu svjedoka Antona Zime utvrđene iskazom njegova oca, svjedoka Dražena Zime i Željka Krivića, kao i preslušanim snimkama posebnih dokaznih radnji.

U pobijanom aktu drugostupanjski sud je otklonio taj prigovor/žalbeni razlog podnositelja tako što je preformulirao obrazloženje prvostupanjskog suda, u bitnom navodeći da su u svezi inkriminacije pod navedenom točkom izreke ispitane sve osobe čija je uloga bila odlučna za utvrđivanje postojanja kaznenog djela primanja mita, pa je dalje podnositelja označio kao primatelja mita, Dražena Zimu kao davatelja mita, a Željka Krivića kao posrednika, pri tome ističući kako Anton Zima nije imao nikakvu ulogu koja bi bila bitna za utvrđivanje postojanja elemenata kaznenog djela stavljenog na teret podnositelju.

Takvo shvaćanje VSRH, jednako kao i ono ŽSZG-a, potpuno je neshvatljivo i to iz prostog razloga što se u izreci presude ŽSZG spominje dogovor Dražena Zime i Antona Zime koji kasnije rezultira neosnovanom inkriminacijom podnositelja. Uostalom, u spisu egzistira presuda na temelju sporazuma stranaka broj K-Us-18/17 od 12. lipnja 2017. godine, kojom je proglašen krivim Anton Zima (list 4262 spisa).

Ukoliko je Anton Zima, kako to shvaća VSRH, beznačajan za predmetnu inkriminaciju, onda imenovani u vezanom predmetu nije ni trebao biti gonjen, a ukoliko je značajan i ako je postojala potreba za njegovim kaznenim progonom, onda je trebalo omogućiti podnositelju da ga sasluša na raspravi pred prvostupanjskim sudom.

Takvim postupanjem redovnih sudova nisu zadovoljeni konvencijski standardi ESLJP jer je zahtjev obrane za ispitivanjem svjedoka Antona Zime bio dovoljno obrazložen i isti je evidentno relevantan, a redovni sudovi nisu na pravilan i razborit način razmotrili njegovu relevantnost, niti su u tom pravcu dali dostatne razloge za svoje odluke da se Antona Zimu ne treba ispitati u svojstvu svjedoka.

S druge strane, u tijeku dokaznog postupka prihvaćeni su svi dokazi USKOK-a, iako obrani nije bila objašnjena njihova relevantnost. Uslijed takvih postupanja redovnih sudova podnositelj je stava da je u njegovom slučaju došlo do povrede zaštićenih konvencijskih prava na pravično suđenje i prava na jednakost oružja (povreda načela ravnopravnosti stranaka) kao temeljnog principa pravičnog postupka.

Anton Zima oglašen je krivim presudom na temelju sporazuma stranaka broj K-Us-18/17 od 12. lipnja 2017. godine (list 4262 spisa). Anton Zima u toč. 1.b) izreke potvrđene presude ŽSZG označen je kao osoba, koja se u dogovoru sa svojim ocem, obratio Željku Kriviću radi sigurnog prolaska na ispitu.

Dražen Zima i Anton Zima u konkretnom slučaju djeluju kao supočinitelji. Za supočiniteljstvo, potrebno je da se ispune subjektivne (zajednička odluka ili dogovor da se počini kazneno djelo) i objektivne pretpostavke (zajedničko sudjelovanje u počinjenju kaznenog djela).

Dakle, radnje Antona Zime opisane u toč. 1 b) nisu radnje savjetodavne, nekaznene prirode. Tako opisane radnje pokreću daljnji tijek događaja koji dovode do terećenja podnositelja.

Odbijanjem obrazloženog dokaznog prijedloga na saslušanje Antona Zime Županijski sud u Zagrebu je na nedopušteni način izrazio svoju naklonost tvrdnjama optužbe, koje je u konačnici i prihvatio u osuđujućoj presudi, pri čemu je od posebnog značaja činjenica da je sporazumnu presudu za Antona Zimu donijela predsjednica raspravnog vijeća Rahela Valentić, odnosno ista ona osoba koja je podnositelja prvostupanjskom presudom osudila na dvije godine i šest mjeseci bezuvjetnog zatvora. To sve prihvaća i Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao sud drugog stupnja, pa se tako, u prvostupanjskom postupku počinjena povreda podnositeljevog prava na obranu, još više učvrstila. Na taj način sudovi su u stvarnosti znatno olakšali teret optužbe da dokaže podnositeljevu krivnju, odnosno zbog zanemarivanja načela jednakosti oružja podnositelja stavili u nepovoljniju postupovnu poziciju od zastupnika optužbe.

Sve to dovodi do zaključka da podnositelj niti u jednom trenutku nije imao nepristran sud da odluči o njegovim pravima jer je sutkinja Rahela Valentić evidentno stvorila jak i nepromjenjiv stav o kaznenoj odgovornosti podnositelja već u onom trenutku kada je potvrdila sporazum za Antona Zimu, pa je to automatizmom moralo dovesti i do toga da se dokazni prijedlog obrane na saslušanje Antona Zime odbije. Potvrda tome leži i iznesenoj činjenici da je Žarko Dundović de facto dva puta odlučivao o nezakonitosti dokaza u kaznenom predmetu protiv podnositelja.

Mjerodavne i povrijeđene odredbe ZKP-a glase:

- članak 9. st. 1. - Sud i državna tijela koja sudjeluju u kaznenom postupku s jednakom pažnjom ispituju i utvrđuju činjenice koje terete okrivljenika i koje mu idu u korist.
- članak 9. st. 4. - Sud i druga državna tijela dužni su jasno izložiti razloge za odluke koje donose.
- članak 476. st. 1. - Drugostupanjski sud ispituje presudu u onom dijelu u kojem se pobija žalbom i iz osnova iz kojih se pobija (članak 467.)...

- članak 487. st. 1. - U obrazloženju presude, odnosno rješenja, drugostupanjski sud treba ocijeniti žalbene razloge i iznijeti povrede zakona koje je uzeo u obzir po službenoj dužnosti.

Mjerodavne i povrijeđene odredbe Ustava glase:

- članak 14. st. 2. - Svi su pred zakonom jednaki.
- članak 29. st. 1. - Svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično i u razumnom roku odluči o njegovim pravima i obvezama, ili o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela. – posebno u dijelu „da ispituje ili dade ispitati svjedoke optužbe i da zahtijeva da se osigura nazočnost i ispitivanje svjedoka obrane pod istim uvjetima kao i svjedoka optužbe“
- članak 116. st. 1. - Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao najviši sud, osigurava jedinstvenu primjenu prava i ravnopravnost svih u njegovoj primjeni.

Mjerodavne i povrijeđene odredbe Konvencije glase:

- članak 6. (PRAVO NA POŠTENO SUĐENJE) - 1. Radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi ili u slučaju podizanja optužnice za kazneno djelo protiv njega svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično, javno i u razumnom roku ispita njegov slučaj. Presuda se mora izreći javno, ali se sredstva priopćavanja i javnost mogu isključiti iz cijele rasprave ili njezinog dijela zbog razloga koji su nužni u demokratskom društvu radi interesa morala, javnog reda ili državne sigurnosti, kad interesi maloljetnika ili privatnog života stranaka to traže, ili u opsegu koji je po mišljenju suda bezuvjetno potreban u posebnim okolnostima gdje bi javnost mogla biti štetna za interes pravde.
- članak 13. (PRAVO NA DJELOTVORAN PRAVNI LIJEK) - Svatko čija su prava i slobode koje su priznate u ovoj Konvenciji povrijeđene ima pravo na djelotvorna pravna sredstva pred domaćim državnim tijelom čak i u slučaju kad su povredu počinile osobe koje su djelovale u službenom svojstvu.

4.6. SPIS I PRESUDE NA TEMELJU SPORAZUMA STRANAKA

U nastavku će se objasniti problematika činjenice da iz spisa predmeta nisu izdvojene presude na temelju sporazuma stranaka u kojima se u činjeničnom opisu djela za koje se terete okrivljenici podnositelj navodi kao odgovorna osoba kojoj je mito dan da unutar granica svoje ovlasti obavi radnju koju ne bi smio obaviti, ovo iako podnositelj nije priznao krivnju.

Presudom na temelju sporazuma stranaka Županijskog suda u Zagrebu posl.br. 15 KOV-US-25/14 od 27. ožujka 2014. godine (list 3853 spisa), među ostalim, prvooptuženi Željko Krivić oglašen je krivim temeljem sporazuma postignutog sa USKOK-om. U činjeničnom opisu djela pod 1.a) i 1.b) podnositelj se navodi kao

odgovorna osoba kojoj je mito dan da unutar granica svoje ovlasti obavi radnju koju ne bi smjela obaviti, sve to iako podnositelj nije priznao krivnju.

Time je de facto i de iure ŽSZG osnažio tezu optužbe da se u konkretnom slučaju radi o koruptivnom sporazumu Željka Krivića i Srećka Jelinića. Jednako se odnosi i na presudu na temelju sporazuma stranaka broj K-Us-18/17 od 12. lipnja 2017. godine kojom je proglašen krivim Anton Zima (list 4262 spisa).

Članak 28. Ustava određuje da je svatko nedužan i nitko ga ne može smatrati krivim za kazneno djelo dok mu se pravomoćnom sudskom presudom ne utvrdi krivnja. Tu odredbu inkorporira i ZKP u čl.3. (Svatko je nedužan i nitko ga ne može smatrati krivim za kazneno djelo dok mu se pravomoćnom sudskom presudom ne utvrdi krivnja.)

Upravo je postupanjem prvostupanjskog suda kod donošenja citirane presude na temelju sporazuma stranaka došlo do kršenja jednog od osnovnih načela – pretpostavke nedužnosti, što kao posljedicu ima da ta presuda predstavlja nezakonit dokaz.

Prijedlog za izdvajanje predmetne presude kao nezakonitog dokaza iz spisa svoj temelj imao je i u novijoj praksi Suda Europske unije i to presudi suda u predmetu C-377/18 od 5. rujna 2019. godine donesenoj povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Specijalizirani kazneni sud iz Bugarske odlukom od 31. svibnja 2018. godine. Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje prve rečenice čl. 4. st. 1. Direktive 2016/343 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. godine o jačanju određenih vidova pretpostavke nedužnosti i dr.

Imajući u vidu dan donošenja Direktive 2016/343 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. godine i dan donošenja sporne presude, podnositelj smatra uputnim ukazati da je pod (47) Direktive 2016/343 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. godine određeno kako se Direktivom podržavaju temeljna prava i načela koja su priznata Poveljom i Konvencijom uključujući zabranu mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja, pravo na slobodu i sigurnost, poštovanje privatnog i obiteljskog života, pravo na integritet osobe, prava djeteta, integraciju osoba s invaliditetom, pravo na učinkovito pravno sredstvo i pravo na pošteno suđenje, pretpostavku nedužnosti i pravo na obranu te da bi se u obzir prije svega trebao uzeti članak 6. Ugovora o Europskoj uniji (UEU) u skladu s kojim Unija priznaje prava, slobode i načela određena Poveljom te u skladu s kojim temeljna prava, kako su zajamčena ECHR-om i kako proizlaze iz ustavnih tradicija zajedničkih državama članicama, čine opća načela prava Unije.

U navedenoj presudi navodi se sljedeće:

...Usto, taj je sud istaknuo da obrazloženje sudskih odluka treba biti sročeno na način da se izbjegne moguće preuranjeno izjašnjavanje o krivnji trećih osoba o kojima je riječ, koje može dovesti u pitanje pravično ispitivanje optužbi koje im se stavljaju na teret u posebnom postupku.“

...Međutim, u sporazumu o kojem je riječ u glavnom postupku, kako je podnesen na odobrenje sudu koji je uputio zahtjev, ne navodi se jasno da se protiv pet okrivljenika vodi zasebni kazneni postupak te da njihova krivnja nije utvrđena u skladu sa zakonom, a što je na nacionalnom sudu da provjeri. U nedostatku takvog pojašnjenja, taj sporazum može te osobe prikazati krivima, unatoč tomu što njihova krivnja još nije utvrđena u skladu sa zakonom, a što je suprotno članku 4. stavku 1. Direktive 2016/343.“

I konačno u navedenoj presudi Sud Europske unije zaključuje:

... Članak 4. stavak 1. Direktive (EU) 2016/343 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o jačanju određenih vidova pretpostavke nedužnosti i prava sudjelovati na raspravi u kaznenom postupku treba tumačiti na način da mu se ne protivi to da se u sporazumu u kojemu okrivljenik priznaje krivnju u zamjenu za smanjenje kazne, a koji treba odobriti nacionalni sud, kao supočinitelji kaznenog djela o kojem je riječ, uz tu osobu izričito navedu i drugi okrivljenici koji nisu priznali krivnju te protiv kojih se vodi zaseban kazneni postupak, ako je, s jedne strane, to navođenje potrebno za kvalifikaciju pravne odgovornosti osobe koja je sklopila taj sporazum i, s druge strane, ako je u samom tom sporazumu jasno navedeno da se protiv tih drugih osoba vode zasebni kazneni postupci i da njihova krivnja nije utvrđena u skladu sa zakonom.“

Naime, sama presuda, kao ni sporazumi, koji su „prebačeni“ u presudu, u sebi ne sadržavaju određenja da se protiv drugih osoba vode zasebni kazneni postupci i da njihova krivnja nije utvrđena u skladu sa zakonom, čime je izravno došlo do povrede zajamčenog konvencijskog, ustavnog i zakonskog prava podnositelja. ŽSZG nije smio konvalidirati sporazume bez da su isti sadržavali jasnu ogradu u odnosu na okrivljenike koji nisu pristali ili tražili zaključiti sporazume, pogotovo kada postavljeni činjenični opisi djela nedvojbeno upućuju na okrivljenika, koji nije zaključio sporazum, kao počinitelja djela.

Prvostupanjski sud je našao da su iste presude donesene sukladno odredbama članka 359.-364. ZKP-a i da sadržavaju sve što trebaju sukladno odredbi čl. 455. ZKP-a, pa da to ukazuje na njihovu zakonitost. Neprihvatljivost tog stajališta izložena je u žalbi podnositelja protiv presude ŽSZG jer je Direktiva 2016/343/EU Europskog parlamenta i Vijeća o jačanju određenih vidova pretpostavke nedužnosti i prava sudjelovanja na raspravi u kaznenom postupku (SL L 65, 11.3.2016.) donesena 9. ožujka 2016. godine, a presuda Suda Europske unije C-377/18 5. rujna 2019.

Republika Hrvatska je navedenu Direktivu transponirala Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine,, 126/19.) te je bila upoznata sa čl. 4. st. 1. Direktive kao i tumačenjem članka danim u presudi Suda Europske unije. Međutim, Republika Hrvatska zanemarila je članak 4. st. 1. Direktive kao i tumačenje dano u presudi suda Europske unije te isto nije na ispravan način transponirano u nacionalno zakonodavstvo. Izmjenama Ustava Republike Hrvatske (NN br. 76/10.) dodane su odredbe vezane uz članstvo Hrvatske u Europskoj uniji. Člankom 141.c Ustava Republike Hrvatske određeno je da hrvatski sudovi štite subjektivna prava utemeljena na pravnoj stečevini Europske unije, uslijed čega su sudovi svih instanci ovlašteni izuzeti iz primjene normu hrvatskog prava za koju smatraju da je suprotna EU pravu, naravno, s učinkom *inter partes*.

Stajalište ŽSZG bez pogovora (i obrazloženja) prihvatio je VSRH.

Slijedom navedenog, razvidno je da redovni sudovi u konkretnom slučaju nisu postupali u skladu sa svojim obvezama i dužnostima ustanovljenim Ustavom i ZKP-om, zbog čega je i tu došlo do povrede prava podnositelja na pravično suđenje te dodatno do povrede presumpcije nedužnosti iz članka 28. Ustava.

Donijevši citirane presude na temelju sporazuma stranaka podnositelj je zapravo oglašen krivim i bez da je proveden postupak utvrđivanja njegove krivnje. Od tog trenutka nije bilo životno za očekivati da će redovni sudovi pristupiti objektivnoj ocjeni postojanja njegove krivnje, što se nažalost i pokazalo u postupku.

Konačno, podnositelj smatra da su takve neizdvojene nezakonite presude nužno morale utjecati na svijest sudaca prilikom donošenja napadnutih odluka, čime je podnositelj bio presuđen prije nego li je postupak uopće ušao u fazu raspravljanja.

Mjerodavne i povrijeđene odredbe ZKP-a glase:

- Članak 10. - (1) Sudske se odluke ne mogu temeljiti na dokazima pribavljenim na nezakonit način (nezakoniti dokazi). (2) Nezakoniti su dokazi: 1) koji su pribavljeni kršenjem Ustavom, zakonom ili međunarodnim pravom propisane zabrane mučenja, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja, 2) koji su pribavljeni povredom Ustavom, zakonom ili međunarodnim pravom zajamčenih prava obrane, prava na ugled i čast, te prava na nepovredivost osobnog i obiteljskog života, osim u slučaju iz stavka 3. ovog članka, 3) koji su pribavljeni povredom odredaba kaznenog postupka i koji su izričito predviđeni ovim Zakonom,
- 4) za koje se saznalo iz nezakonitih dokaza...
- članak 361. st.3. - Vijeće neće prihvatiti izjavu za donošenje presude na temelju sporazuma stranaka iz članka 360. stavka 3. ovog Zakona ako s obzirom na okolnosti, njezino prihvaćanje nije u skladu s odmjeravanjem kazne propisanim zakonom ili

sporazum inače nije zakonit. Vijeće rješenjem protiv kojeg žalba nije dopuštena, odbija izjavu za donošenje presude na temelju sporazuma stranaka.

- članak 476. st. 1. - Drugostupanjski sud ispituje presudu u onom dijelu u kojem se pobija žalbom i iz osnova iz kojih se pobija (članak 467.)...
- članak 487. st. 1. - U obrazloženju presude, odnosno rješenja, drugostupanjski sud treba ocijeniti žalbene razloge i iznijeti povrede zakona koje je uzeo u obzir po službenoj dužnosti.

Mjerodavne i povrijeđene odredbe Ustava glase:

- članak 14. st. 2. - Svi su pred zakonom jednaki.
- članak 28.- Svatko je nedužan i nitko ga ne može smatrati krivim za kazneno djelo dok mu se pravomoćnom sudskom presudom ne utvrdi krivnja.
- članak 29. st. 1. - Svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično i u razumnom roku odluči o njegovim pravima i obvezama, ili o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela.
- članak 29. st. 4. - Dokazi pribavljeni na nezakonit način ne mogu se uporabiti u sudskom postupku.
- članak 116. st. 1. - Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao najviši sud, osigurava jedinstvenu primjenu prava i ravnopravnost svih u njegovoj primjeni.
- članak 141.c – (1) Ostvarivanje prava koja proizlaze iz pravne stečevine Europske unije, izjednačeno je s ostvarivanjem prava koja su zajamčena hrvatskim pravnim poretkom. (2) Pravni akti i odluke koje je Republika Hrvatska prihvatila u institucijama Europske unije primjenjuju se u Republici Hrvatskoj u skladu s pravnom stečevinom Europske unije. (3) Hrvatski sudovi štite subjektivna prava utemeljena na pravnoj stečevini Europske unije.

Mjerodavne i povrijeđene odredbe Konvencije glase:

- članak 6. (PRAVO NA POŠTENO SUĐENJE) - 1. Radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi ili u slučaju podizanja optužnice za kazneno djelo protiv njega svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično, javno i u razumnom roku ispita njegov slučaj. Presuda se mora izreći javno, ali se sredstva priopćavanja i javnost mogu isključiti iz cijele rasprave ili njezinog dijela zbog razloga koji su nužni u demokratskom društvu radi interesa morala, javnog reda ili državne sigurnosti, kad interesi maloljetnika ili privatnog života stranaka to traže, ili u opsegu koji je po mišljenju suda bezuvjetno potreban u posebnim okolnostima gdje bi javnost mogla biti štetna za interes pravde.
- članak 13. (PRAVO NA DJELOTVORAN PRAVNI LIJEK) - Svatko čija su prava i slobode koje su priznate u ovoj Konvenciji povrijeđene ima pravo na djelotvorna pravna sredstva pred domaćim državnim tijelom čak i u slučaju kad su povredu počinile osobe koje su djelovale u službenom svojstvu.

4.7. PROIZVOLJNO UTVRĐENJE ČINJENIČNOG STANJA I PAUŠALNA OCJENA DOKAZA OD STRANE REDOVNIH SUDOVA

Prije svega, navodi se kako je podnositelj potpuno svjestan da je sadržaj ustavnog prava zajamčenog člankom 29. stavkom 1. Ustava ograničen na postupovna jamstva pravičnog suđenja pa da u odnosu na prigovor pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i ocjene dokaza zadaća Ustavnog suda nije utvrđivati činjenice, ocjenjivati dokaze i tumačiti pravo u konkretnim sudskim predmetima, već je riječ o nečemu što tereti redovne sudove. Isto tako, podnositelj je svjestan da bi se utvrđenje činjenica i ocjena dokaza od strane redovnih sudova mogla smatrati proizvoljnom na način da utječe na pravičnost konkretnog postupka ukoliko bi pogrešni zaključci tih sudova o odlučnim činjenicama bili očigledno i nedvojbeno pogrešni.

Nastavno, podnositelj niže iznosi razloge zašto smatra da je u njegovom slučaju utvrđenje činjenica i ocjena dokaza od strane redovnih sudova bilo proizvoljno pa su kao takvi utjecali na pravičnost postupka u cjelini.

Podnositelj je oglašen krivim za opisano kazneno djelo jer je tijekom 2012. godine sa Željkom Krivićem, direktorom trgovačkog društva Tržnica d.o.o. dogovorio da će za novčanu naknadu ili drugu uslugu omogućiti siguran prolazak pojedinim studentima na ispitu, neovisno o pokazanom znanju, na način da je:

pod 1.a) u vremenu od travnja do kraja lipnja 2012. godine u Osijeku, Željko Krivić, u dogovoru s podnositeljem, osigurao besplatno izvođenje radova u vrijednosti od 21.000,00 kuna, na adaptaciji poslovnih prostorija Trg bana Josipa Jelačića 12, kojih je suvlasnik podnositelj, predstojnik katedre Trgovačkog prava, kao protuuslugu za sigurno polaganje ispita studentice Martine Kovačević iz predmeta Trgovačko ugovorno pravo, pa je Martina Kovačević 21. lipnja 2012. pristupila usmenom dijelu ispita iz predmeta Trgovačko ugovorno pravo, kada je kod podnositelja uspješno položila ispit;

pod 1.b) u vremenu od 17. svibnja do 25. listopada 2012., u Osijeku, Željko Krivić, nakon što mu se Dražen Zima, u dogovoru sa sinom, studentom Pravnog fakulteta u Osijeku, Antonom Zimom, obratio radi sigurnog prolaska imenovanog studenta na ispitu iz predmeta Trgovačko ugovorno pravo i Pravo društava uz novčanu naknadu profesoru koji bi to ostvario, dogovorio s podnositeljem siguran prolazak na ispitima iz navedenih predmeta, za što mu je novcem koji mu je je predao Dražen Zima, kupio i po njegovoj uputi ugradio u poslovne prostorije na adresi Trg bana Josipa Jelačića 12, koje su u suvlasništvu podnositelja, klima uređaj vrijedan 6.300,00 kn, te napravio ogradu oko njegove vikend kuće vrijednu 6.500,00 kn, pa je Anton Zima 2. srpnja 2012. pristupio pismenom, a 6. srpnja 2012. i usmenom dijelu ispita iz Pravo društava, kada mu je podnositelj, kao ispitivač na usmenom dijelu u indeks upisao prolaznu ocjenu, nakon čega je Anton Zima pristupao pismenim ispitima i iz predmeta

Trgovačko ugovorno pravo, a potom tijekom mjeseca rujna i listopada 2012. godine i usmenom dijelu ispita, međutim ispit nije položio, budući je podnositelj, zbog straha od otkrivanja njegovog protupravnog postupanja, svjestan da su tijekom sigurnosne provjere zbog kandidiranja za člana Povjerenstva za sprječavanje sukoba interesa, odustao od postignutog dogovora.

O tome kako je došlo do navodnog dogovora između podnositelja i Željka Krivića iznose se proizvoljni zaključci na osnovi probranih dijelova iskaza svjedoka, napose Željka Krivića, Bernarda Širokog te Željka Valentića te dijelova nadzirane komunikacije. Redovni sudovi nikada nisu pokušali realno i pažljivo sagledati dokaznu građu u cjelini jer da je to kojim slučajem učinjeno, podnositelj ove tužbe ne bi mogao biti osuđen.

Željko Krivić je na raspravi održanoj 05. rujna 2018. godine, među ostalim iskazao kako slijedi:

„Dalje mogu reći da taman u to vrijeme kad sam se upoznao s Draženom Zimom sam radio ove radove kod I. okrivljenog Srečka Jelinića i ja sam se onda nekako nadao da ću ga moći nešto pitati vezano za studenta Antona Zimu. Dražen Zima je znao da se ja znam s I. okrivljenim jer je vjerojatno viđao mene i I. okrivljenog da idemo na kave, što je u tom periodu bilo i češće nego što je to inače, a razlog zašto smo se I. okrivljeni i ja češće družili je bio taj što me je on posjetio kao direktora Tržnice d.o.o. i rekao mi da mogu računati na stručnu pomoć mog sina odvjetnika u nekim mojim budućim projektima i to je zapravo bio link zbog kojeg smo se češće družili...“

Dalje mogu reći da nikad izravno s I. okrivljenikom nisam dovodio u vezu izvođenje radova s moje strane i polaganje ispita Martine Kovačević i Antona Zime. Ja sam računao da će mi to biti "ulaz" da ću to moći s I. okrivljenikom riješiti. I okrivljeni ovakve moje pretpostavke da ću ja s njim riješiti to "na konto" ovih radova meni nije ni na koji način potvrdio.

Profesor Srećko Jelinić znao je otežati...“, a završava riječima: "... strogog profesora", odgovaram da je ta rečenica izvučena iz konteksta mog iskaza, ja sam tu rečenicu rekao jer sam tako htio biti simpatičan USKOK-u i nekako s tom rečenicom teretiti okrivljenike.“

Dakle, iz tog dijela iskaza, koji je dan na raspravi, a ne pred tužiteljem bez prisustva obrane, Željko Krivić je objasnio okolnosti pod kojima je intenzivirao druženje s podnositeljem početkom te 2012. godine. Kod iskaza sa rasprave Željko Krivić je ostao kod toga da je pred USKOK-om davao iskaz kojim je teretio podnositelja – kako bi bio simpatičan USKOK-u. Te okolnosti su bitno suprotne od onoga što o istima zaključuju redovni sudovi.

Podnositelj ne spori da iz snimki nadzirane komunikacije proizlazi štošta, ali isto tako smatra da iz tih snimki ne proizlazi osnov za utvrđenje njegove kazneno-pravne odgovornosti. Ono što je potpuno jasno iz nadziranih razgovora je da Željko Krivić trećima priča svašta, iznosi neistine i navodi druge da pomisle da nešto može učiniti, iako to stvarno nije u mogućnosti učiniti. Na takvim razgovorima Željka Krivića s trećima sud ne može razumno izvesti zaključak o postojanju odgovornosti podnositelja.

Potvrda da se na snimkama nadziranih razgovora ne može graditi osuda, nasuprot izraženih stavova redovnih sudova, jasno je vidljiva u razgovoru gdje Željko Krivić govori Draženu Zima da je podnositelju dao laptop i kotao za centralno grijanje, da se četiri mjeseca druže, ali da ništa nije koristilo. Na raspravi održanoj 30. listopada 2018. godine Željko Krivić je iskazao: *„Nakon što sam preslušao razgovor od 21. lipnja 2012. u 19:41:45 sati, odgovaram da nisam dao I. okrivljeniku nikakav kompjutor, laptop, kotao za centralno grijanje, već sam mu napravio ono što sam već rekao. Razlog zašto sam u ovom razgovoru s Draženom Zimom rekao da dajem laptop, kompjutor ili bilo što, to sam rekao figurativno u smislu da bih sve učinio i dao ako bi prošla ova moja ideja.“*

Prethodna digresija bila je nužna radi uvoda u ono što slijedi – daljnju analizu proizvoljnih zaključaka Vrhovnog suda Republike Hrvatske iznesenih u pobijanom aktu.

VSRH navodi u obrazloženju svoje odluke pod 19.5. da je podnositelj iz konteksta izvedenih dokaza izdvajao ono što ga ekskulpira, dok je zanemario cjelinu dokaza na temelju koje je prvostupanjski sud pravilno zaključio da su se u njegovom postupanju ostvarila obilježja kaznenog djela za koje je presudom ŽSZG oglasen krivim. Ovdje se mora naglasiti da to naprosto nije točno, već da upravo suprotno odgovara istini.

Naime, u odnosu na toč. 1.a) VSRH prihvaća zaključke prvostupanjskog suda jer bi eto, bez postojanja utvrđenog činjeničnog koruptivnog sporazuma podnositelja i Željka Krivića bilo nelogično da Krivića nećakinja odmah obavještava o polaganju ispita i pri tome mu zahvaljuje – očigledno na tome što je položila ispit – nakon čega on zahvaljuje optuženom Jeliniću – opet očigledno na nećakinjinom prolasku ispita. Znači, ovdje imamo na snazi sustav zaključivanja koje počiva na zauzimanju stava o logičnostima i nelogičnostima pa se na tome zasniva i zaključak da je prvostupanjski sud ispravno utvrdio činjenično stanje u predmetu.

Podnositelj ne spori da je u određenim trenucima prenosio Željku Kriviću podatke sa oglasne ploče koji se tiču Martine Kovačević, ali ti podaci su ionako bili svima dostupni, pa tako i Željku Kriviću i njegovoj nećakinji Martini Kovačević. Iskaz Željka Krivića sa rasprave od 5. rujna 2018. najbolje potvrđuje da angažman podnositelja oko nećakinje Željka Krivića nije ni na koji način bio protuzakonit:

„Na daljnje pitanje zamjenice ravnateljice USKOK-a da li sam ja nakon što je moja nećakinja pala ispit, razgovarao s I. okrivljenim Srećkom Jelinićem, odgovaram da se ne sjećam, ne znam da li me je on kontaktirao, možda je. Dalje mogu reći da je meni I. okrivljeni vezano za polaganje ispita moje nećakinje Martine Kovačević rekao da njeno znanje nije dovoljno i da mora još učiti.“

Dakle evidentno je da kada se uzmu u relaciju dijelovi iznad citiranog iskaza Željka Krivića, posebno da nikada izravno sa podnositeljem nije dovodio u vezu izvođenje radova s njegove strane i polaganje ispita Martine Kovačević, to se izvedeni zaključak VSRH, a podredno i ŽSZG, uistinu doimaju proizvoljnim i kao takvi nedvojbeno pogrešnim.

Kako ne bi sve ostalo samo na tome, odnosno da se ne bi stalo samo na ocjeni postojanja koruptivnog dogovora ili njegova nepostojanja, ističe se kako u postupku pred redovnim sudovima nikada nije egzaktno utvrđeno koji su to radovi izvedeni kao navodna protuusluga za polaganje ispita Martine Kovačević i koja je njihova vrijednost. Osporene odluke sudova u tom dijelu ne sadrže dostatne, jasne i relevantne razloge te su temeljene na proizvoljnim zaključcima baziranim na iskazu jednog svjedoka u postupku – Željka Krivića.

Koji su to izvedeni radovi obuhvaćeni izrekom pod 1.a) pobijane pravomoćne presude do danas je ostala nepoznanica. Odgovor na žalbeni razlog nerazumljivosti prvostupanjske presude u tom dijelu VSRH u pobijanom aktu brani na sljedeći način:

„9.1. Prema činjeničnom opisu radnji ovog optuženika...mito se sastojalo u tome što Željko Krivić u dogovoru s optuženim Srećkom Jelinićem osigurao besplatno izvođenje radova u vrijednosti od 21.000,00 kuna na adaptaciji poslovnih prostorija u suvlasništvu optuženog Srećka Jelinića, a to je sasvim dostatan opis za određenje bitnih obilježja kaznenog djela primanja mita...Ti su radovi, koji su pobliže opisani u obrazloženju pobijane presude, protivno žalbenoj tvrdnji optuženog Srećka Jelinića bili izravno povezani s adaptacijom tog poslovnog prostora...“

Niti jedan od „tih“ radova nije pobliže opisan u obrazloženju presude ŽSZG. To je potpuno proizvoljna tvrdnja. Nameće se zaključak da upravo iz tog razloga VSRH nije ulazio u detaljniju ocjenu tog žalbenog navoda.

Jednaki problem javlja se i kod pitanja vrijednosti spornih radova i jesu li isti plaćeni od strane podnositelja, Željka Krivića ili trgovačkog društva Tržnica d.o.o., pri čemu se odmah osporava kao očigledno pogrešan zaključak VSRH iznesen pod 19.1. pobijanog akta, a to je da podnositelj ne osporava vrijednost radova inkriminiranih pod točkom 1.a.

Ovdje uopće nije riječ o tome da podnositelj nije osporavao, već o tome da tužitelj nije dokazao koji su to radovi inkriminirani i koja je njihova vrijednost, osim ako se ne

smatra da se tako nešto može dokazivati samo na iskazu jednog svjedoka i uz to pokajnika u predmetu. Kazneni postupak se vodi na zahtjev ovlaštenog tužitelja te je tužitelj taj koji je dužan dokazati ono za što se tereti okrivljenik – to je jedan od temeljnih postulata kaznenog procesa.

Izvođač raznih radova na nekretnini u suvlasništvu podnositelja na adresi Trg bana Josipa Jelačića 12, Osijek bio je Bernard Široki, inače kolaborant tadašnjeg direktora komunalnog poduzeća Tržnica d.o.o., Željka Krivića. Do kontakta s Bernardom Širokim podnositelj je došao putem Željka Krivića koji je poznavao i surađivao s raznim obrtnicima i građevinskim tvrtkama na području Grada Osijeka i šire. To su nesporne činjenice.

Angažman Bernarda Širokog podnositelj je platio u gotovini. Dakle, netočno je da bi bilo tko platio taj angažman umjesto njega, a kamoli da je to učinilo trgovačko društvo Tržnica d.o.o. ili Željko Krivić osobno. Uzgred rečeno, zar nije općepoznato u našim hrvatskim okolnostima da se radovi majstora često plaćaju u gotovini kako bi se ishodili popusti i otklonila plaćanja visokih poreznih davanja?!?

Plaćanju u gotovini govore u prilog snimljeni razgovori Željka Krivića i Bernarda Širokog sa CD-a sa lista 3874 spisa, prvi od 15.05.2012. u 17:17 sati, gdje Bernard Široki upoznaje Krivića o premještanju bojlera i da će to naplatiti od Jelinića, s čime ga želi upoznati, dok je razgovor sa snimke razgovora od 20.06.2012. u 19,05 sati najizravniji dokaz kako je uistinu bilo, obzirom da u tom razgovoru Krivić pita Širokog da li mu je Jelinić platio zadnji dio, na što mu Široki odgovara da je.

Dalje, tvrdnju podnositelja o plaćanju u gotovini ne negiraju ni iskazi Željka Krivića i Bernarda Širokog dani na raspravi pred prvostupanijskim sudom. Naglašava se – iskazi dani na raspravi, a ne u istrazi ili van istrage pred USKOK-om. Pa je tako Željko Krivić na raspravi od 30. listopada 2018. godine iskazao:

„Ja ne znam tko je platio radove na prokopima uvođenju plinskih instalacije, ukopima i priključke HEP-a i druge povezane radove. Meni nije poznato da bi na izvođenju tih radova prokopavanja sudjelovao još netko osim Bernarda Širokog i Časte Macana. Ja se ne mogu sjetiti da li je i tko platio utrošeni materijal priključak HEP-u.“

Inače, na iskaz Željka Krivića nije bilo primjedbi od strane USKOK-a.

Na drugoj strani, Bernard Široki je na raspravi od 13. studenog 2018. godine iskazao:

„Nakon što sam preslušao razgovore s CD-a s lista 3874 spisa, prvi od 15.05.2012. u 17:17 sati i drugi od 20.06.2012. u 19,05 sati, mogu reći da vodim razgovor sa Željkom Krivićem, a tema je postavljanje tog plina u prostoru Srećka Jelinića. Ne znam nakon ovih preslušanih razgovora da li je I. okrivljeni Srećko Jelinić išta platio na ime

izvedenih radova. Dakle u ovih 20.000,00 kuna koliko sam rekao da je bila vrijednost izvedenih radova, ulazio bi ovaj rad na plinskom priključku i montiranje bojlera, mislim da je bilo još nekakvih sitnih radova, uglavnom nije ništa u cijeni bilo „napuhano“.

Pored svega toga, obrana podnositelja je u spis predala ponudu Bernarda Širokog (list 1810 spisa), ugovor sa HEP-om (list 1814 spisa), ponudu/troškovnik obrta „Cjevomont“ (list 4227 spisa, op.p. na kojem je naznačeno plaćeno) te podatke iz poslovnih banaka koji koincidiraju s vremenom izvođenja spornih radova.

I dalje to nije bilo dovoljno da VSRH, a podredno i ŽSZG, izvedu zaključak da su radovi Bernardu Širokom, bez obzira na njihov opseg, plaćeni od strane podnositelja u gotovini. Podnositelj smatra da se to nikako drugačije ne može nazvati doli očigledno pogrešnim zaključcima o odlučnim činjenicama. Dapače, iz evidentno proizvoljnih zaključaka redovnih sudova proizlazi da je plaćanje radova u gotovini „na crno“ praktički nemoguće, iako je ekonomski mjereno općepoznato da udio tzv. sive ekonomije u Republici Hrvatskoj iznosi više od trećine BDP-a. Takav zaključak suda ne može se okarakterizirati drukčije do nelogičan, paušalan i neživotan.

U svrhu demonstracije proizvoljnosti ŽSZG i VSRH kod zaključivanja o plaćanju i opsegu izvršenih radova citira se dio obrazloženja presude VSRH pod 11.1.:

„S tim u vezi ovdje još samo valja istaknuti da je i prvostupanjski sud zaključio da je sasvim moguće da je određene radove na objektu u svom suvlasništvu plaćao i sam optuženi Srećko Jelinić, ali da inkriminirane radove sasvim sigurno nije platio (stranica 26. odlomak 2. pobijane presude).“

Distinkciju između onoga što je podnositelj platio i onoga što je napravljeno, a da navodno nije platio, redovni sudovi nisu uspjeli napraviti, unatoč uloženom trudu.

Vrijednost radova obuhvaćenih toč. 1.a) opet je posebna priča. Zaključak o vrijednosti radova sudovi kreiraju na osnovi iskaza Željka Krivića, bez ikakve materijalne dokumentacije. Idenično se odnose i prema tome tko je platio te sporne radove, nalazeći nedvojbeno utvrđenim da je dio tih radova i to u vrijednosti navedenoj u izreci presude platilo trgovačko društvo Tržnica d.o.o.

Nepouzdana podaci o vrijednostima izvedenih spornih radova u zbiru sa materijalno nedokazivom tvrdnjom o plaćanju na teret trgovačkog društva Tržnica d.o.o. moraju dovesti do toga da su zaključci redovnih sudova u kaznenom predmetu protiv podnositelja potpuno proizvoljni pa da su posljedično negativno utjecali na njegovo ostvarenje prava na pravično suđenje.

Dobro je poznato na koji način se u sudskim postupcima utvrđuju vrijednosti građevinskih radova - vještačenjem po ovlaštenom sudskom vještaku. To u postupku

vođenom protiv podnositelja nije ni pokušano, iako je podnositelj od samog početka inzistirao na tome da mu se objasni koji su to radovi izvođeni od strane Bernarda Širokog. Sukladno članku 3. ZKP-a teret dokaza je na tužitelju, a ne na optuženom. Iz kojeg razloga ta odredba nije primijenjena u slučaju podnositelja nije jasno, ali je jasno da je neprimjenom iste podnositelj stavljen u nepovoljniji položaj u odnosu na tužitelja u postupku, čime je povrijeđeno načelo postupovne jednakosti stranaka.

Za kraj u odnosu na toč. 1.a) citira se dio obrazloženja presude VSRH:

„ 19.2. Premda, dakle, nema materijalnog dokaza ni za to da je te radove platilo TD Tržnica d.o.o., prvostupanjski sud je, uzevši u obzir i dovodeći u međusobnu vezu iskaze svjedoka Željka Krivića, Bernarda Širokog i Željka Valentića, kao i nadziranu telefonsku komunikaciju na relacijama Željko Krivić – Bernard Široki – optuženi Srećko Jelinić, pravilno zaključio da je te radove platilo TD Tržnica d.o.o...“

Prethodno je citirano u vezi sa činjenicom da u deset godina vođenja postupka nitko na strani USKOK-a ili sudova nije uspio pribaviti i povezati određeni materijalni dokument iz TD Tržnica d.o.o. koji bi se neprijeporno mogao povezati sa inkriminacijom, ali je zato podnositelj trebao pribaviti materijalni dokument u dokaz suprotnom jer bi jedino takav dokaz možda mogao rezultirati oslobađajućom odlukom. Nažalost, potpuno objektivno sagledavajući stvari, ovo se jedino može okarakterizirati kao farsa bez premca.

Za naglasiti je da trgovačko društvo Tržnica d.o.o. u razdoblju od 2012. godine do danas niti u jednom trenutku nije bilo u poziciji bilo kakve ovisnosti o podnositelju, poslovne ili druge, a to se ističe jer tijekom kaznenog postupka protiv podnositelja imenovano trgovačko društvo nikada nije reagiralo u smislu da ima imovinskopравни zahtjev prema podnositelju s osnove navodno izvučenih 21.000,00 kn, kao što ni od strane redovnih sudova nije bilo označeno kao oštećenik. Ova činjenica također predstavlja jedan od pokazatelja arbitrarnog odlučivanja sudova kod utvrđenja činjeničnog stanja u predmetu jer je zaključak o tome da su radovi iz toč. 1.a) plaćeni od strane Tržnica d.o.o. evidentno grubo promašen, a da je tome tako vidljivo je i iz obrazloženja presuda VSRH i ŽSZG, u kojima se ta problematika površno „rješava“, kako je to već pojašnjeno u ovoj ustavnoj tužbi.

Tu nije naodmet ponoviti žalbeni navod podnositelja, koji je i ilustriran, i to da čitanjem sadržaja toč.4. izreke presude na temelju sporazuma stranaka Županijskog suda u Zagrebu oznake KOV-US-25/14 proizlazi da se uopće ne navodi sporni iznos u visini od 21.000,00 kn za radove na objektu podnositelja, iako ta presuda sadrži u tom dijelu identičnu rečeničnu konstrukciju kao žalbom pobijana presuda ŽSZG, a vrlo je precizno navedeno koliko je plaćeno sa računa trgovačkog društva Tržnica d.o.o. za radove na objektima Vlade Belaja i Vjekoslava Puljka, ali ne i podnositelja. Trgovačkom društvu Tržnica d.o.o. je navedenom presudom na temelju sporazuma stranaka

dosuđen imovinskopravni zahtjev u iznosu od 74.885,31 kn, no evidentno taj iznos ne sadrži spornih 21.000,00 kn.

Promatrajući prethodno istaknuti žalbeni navod u korelaciji s navodom iz obrazloženja presude VSRH pod 19.1. vidljivo je da je zaključak VSRH, podredno i ŽSZG, o tome da je inkriminirane radove platilo trgovačko društvo Tržnica d.o.o. očigledno pogrešan. Naime, pod 19.1. se među ostalim spominje:

„...Međutim, kada se ima u vidu da je upravo TD Tržnica d.o.o. ono putem kojeg je Željko Krivić „...osigurao besplatno izvođenje radova u vrijednosti od 21.000,00 kuna...“, sasvim je jasno da u tom troškovniku, odnosno računu ni nije moglo biti prikazano da je zapravo riječ o radovima izvedenim na objektu u suvlasništvu optuženog Srećka Jelinića.“

Račun od 21.000,00 kuna nikada nije nađen, no nevjerojatno je da u drugim slučajevima računi ipak egzistiraju kao i da su neki od njih izdani baš od Bernarda Širokog, odnosno njegovog obrta. Iz perspektive VSRH, ono što vrijedi za druge, ne vrijedi za podnositelja jer kod drugih su se izvedeni radovi i novčani tokovi po računima trgovačkog društva Tržnica d.o.o. mogli povezati, ali kod podnositelja nije bitno da postoji povezanost obzirom da su to tako izjavili svjedoci, unatoč tome što postoje jasna kazivanja i materijalni dokazi koji nesumnjivo otklanjaju sadržaj inkriminacije.

Upravo zbog toga zaključak VSRH iznesen pod 19.1. obrazloženja pobijanog akta ukazuje se očigledno pogrešnim i kao takav potpuno arbitrarnim, a radi se o zaključku o postojanju jedne od odlučnih činjenica vezanih za inkriminaciju pod 1.a).

Glede toč. 1.b) inkriminacije. Primarno, a kako je to već isticano u žalbi protiv presude ŽSZG, zaključak prvostupanjskog suda o postojanju koruptivnog sporazuma u odnosu na studenta Antona Zimu kosi se sa elementarnom logikom jer zašto bi Željko Krivić okolišao oko podnositelja, kada je već imao zaključen prešutni koruptivni sporazum u odnosu na Martinu Kovačević, a koji je po zaključku prvostupanjskog suda potpuno ostvaren. No, mišljenje o tome VSRH evidentno nije dijelio s podnositeljem kao žaliteljem, obrazlažući pod toč. 19.7. kako je ovdje riječ o dva zasebna koruptivna sporazuma, iako je to u suprotnosti sa teorijom iznesenom pod toč. 12. kako se vremenski okviri radnji podudaraju, da radnje čine cjelinu, preklapaju te kako je i svjedok Željko Krivić u svom iskazu izvođenje radova u točki 1.a izreke prvostupanjske presude vezao i uz inkriminaciju opisanu u točki 1.b izreke prvostupanjske presude.

Znači, ono što u jednom slučaju odgovara, u drugom ne odgovara jer se ne time ne bi mogla podržati izrečena prvostupanjska osuda. Takvo postupanje VSRH jedino se može okarakterizirati kao selektivno i arbitrarno, obzirom na očiglednu neusklađenost vlastitih stavova u istom predmetu.

Kao i u odnosu na slučaj Martine Kovačević, postojanje koruptivnog sporazuma, ne može biti zaključeno iz razgovora Željka Krivića s trećim osobama. Tu se ponovno ukazuje na snimljeni razgovor Željka Krivića i Dražena Zime od 21. lipnja 2012. u 19:41:45 sati i nespornu činjenicu da je Željko Krivić trećima pričao svašta, iznosio neistine i navodio druge da pomisle da nešto može učiniti, iako stvarno nije u mogućnosti.

VSRH neosnovano i u cijelosti relativizira sve žalbene navode podnositelja kako u pogledu toga da je predmetna klima bila dar Željka Krivića sinu podnositelja, da je istu Željko Krivić kupio svojim novcem, kao i da je zamjenu ograde na vikendici Željko Krivić izvršio mimo znanja podnositelja i to zapravo u jednom pasusu pa tako u toč. 20.2.1. obrazloženja pobijanog akta navodi:

„ S obzirom na odnos kakav je postojao između optuženog Srećka Jelinića i svjedoka Željka Krivića (a koji je, kako to proizlazi i iz obrane optuženog Jelinića i iz iskaza svjedoka Krivića, ali i nadzirane telefonske komunikacije, bio interesni i površan), nije logično da bi Željko Krivić besplatno promijenio 28 stupića na ogradi optuženog Srećka Jelinića, a da bi to ovaj olako prihvatio. Jedini razuman i životno logičan zaključak je da je optuženi Srećko Jelinić to (kao uostalom i radove u vrijednosti od 21.000,00 kuna i klima uređaj u vrijednosti od 6.300,00 kuna) prihvatio kao protuuslugu da u okviru svojih ovlasti pusti na ispitu Antona Zimu bez obzira na njegovo znanje...“

Nije logično, jedino je razumno – to su sintagme koje je VSRH koristio da bi osporio detaljno argumentirane žalbene navode podnositelja.

Materijalni dokazi obrane nisu osporeni, kao što nije osporena ni činjenica da je postupanje Željka Krivića počesto bilo izvan kontrole podnositelja te da je određene radnje poduzimao bez da ga itko pita za bilo što.

Da je klima bila dar sinu podnositelja nedvojbeno proizlazi iz iskaza Željka Krivića od 5. rujna 2018. godine gdje navodi da su se podnositelj i on češće družili jer mu je podnositelj rekao da može računati na stručnu pomoć njegovog sina odvjetnika u nekim budućim projektima. Iskaz Željka Krivića o tome kome je darivao klima uređaj potpuno je jasan i konzistentan. Ako se odlučne činjenice u tom pravcu dokazuju samo iskazom Željka Krivića, a to tako vide i redovni sudovi, onda nije bilo mjesta zaključku da je klima darovana podnositelju, što opet čini zaključke redovnih sudova dubioznima i napose arbitrarnima.

U tijeku rasprave pred prvostupanjskim sudem, pa onda i u žalbi protiv presude ŽSZG problematizirano je i predmetno postavljanje ograde i to na način da je sudu ukazano kako je ograda na vikendici već postojala te da je ta postojeća ograda bila potpuno funkcionalna i da se vikendici nije moglo slobodno pristupiti. Fotoelaborat prethodne ograde uvršten je u spis i nije osporen od strane tužitelja, pa ni suda.

Očigledno VSRH nije našao nelogičnim da se vrši zamjena ograde koja već postoji, što već samo po sebi dovoljno ukazuje na razinu arbitrarnosti kod donošenja zaključaka o pravilnosti utvrđenog činjeničnog stanja u tom dijelu.

Podnositelj smatra nužnim u ovoj ustavnoj tužbi ponoviti žalbeni navod da, budući klima nije njemu dana, niti je on imao ikakav utjecaj na zamjenu ograde, a te su obje stvari sredstvo mita, zaključak o tome da bi on bio počinitelj terećenog kaznenog djela potpuno je pogrešan i suprotan dokaznoj građi u spisu. To dalje dovodi do stava da su takvi zaključci sudova o odlučnim činjenicama toliko očigledno pogrešni da se mogu okarakterizirati kao nedvojbena pogreška, a to je neupitno moralo dovesti do povrede prava podnositelja na pravično suđenje.

O načinu utvrđenja vrijednosti darovane klime i 28 stupića podnositelj smatra da su sudovi počinili iste greške kao i kod utvrđenja vrijednosti spornih radova ili, bolje rečeno, nisu ih uopće utvrđivali na pouzdan i provjerljiv način, već su ih utvrdili na način koji najbolje konvenira tužitelju – na iskazu svjedoka Željka Krivića od 10. rujna 2014. godine i njegovim paušalnim određenjima.

Generalno, razlozi da bi se podnositelj našao krivim redovni sudovi su isključivo tražili u određenim segmentima dokazne građe u spisu s posebnim osloncem na iskaz Željka Krivića od 10. rujna 2014. godine, iskazu koji je, treba ponoviti, dan pod krajnje suspektnim okolnostima i koji je podudaran njegovoj obrani koju je dao u drugom „pokušaju“ saslušavanja pred USKOK-om da bi bio pušten iz istražnog zatvora, ovo s obzirom da je takva obrana gotovo u identičnim rečeničnim konstrukcijama prenesena u njegov svjedočki iskaz od 10. rujna 2014. godine, od kojeg iskaza je Željko Krivić pri punoj svijesti odstupio na raspravi.

Napominje se i da su Martina Kovačević i Anton Zima regularno položili ispite sukladno pravilima studiranja Sveučilišta u Osijeku i Pravnog fakulteta u Osijeku, te da niti njoj, niti njemu nisu poništeni ispiti za polaganje kojih je navodno zaključen prešutni koruptivni sporazum.

Vrijednosti radova, klime i 28 stupića za ogradu predstavljaju one činjenice koje su odlučne za donošenje odluke o visini imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom. Stoga, bez pouzdanog, provjerljivog i relevantnog podatka u vidu vještačkog nalaza, računa i slično nije se mogla na pravilan i zakonit način utvrditi njihova vrijednost, što opet dovodi do zaključka da je postupanje redovnih sudova imalo svojstva arbitrarnosti, a takvo arbitrarno postupanje dovelo je do neosnovanog nametanja obveze podnositelju da Republici Hrvatskoj isplati novčani iznos od 33.800,00 kuna.

U žalbi protiv presude ŽSZG podnositelj je sumarno iznio razloge zašto je prvostupanjski sud potpuno pogrešno ocijenio činjenično stanje u tom postupku i

formirao neosnovane zaključke o postojanju koruptivnog sporazuma podnositelja i Željka Krivića pa se isti opreza radi u ovoj ustavnoj tužbi ponavljaju:

- odnos Željka Krivića i podnositelja nije uspostavljen radi koruptivne djelatnosti, barem ne na strani podnositelja;
- Željko Krivić je kod izvođenja radova pružio logističku podršku, ali nije osiguravao plaćanje radova, već je to izvršio podnositelj;
- sud je zaključio da je Tržnica d.o.o. izvršila plaćanja radova kod podnositelja, iako izvedeni dokazi dokazuju suprotno;
- tijekom postupka nije utvrđeno koji su to radovi vršeni, kao i njihove vrijednosti;
- klima nije bila dar podnositelju, već njegovom sinu;
- klima nije kupljena novcem Dražena Zime, već Željka Krivića;
- zamjena ograde na vikendici podnositelja napravljena je bez dozvole podnositelja, nikada nije zahtijevana i podnositelj je pitao za plaćanje;
- protupravna imovinska korist nije utvrđena na jasan način i nedvojbeno, uopće se ne navodi niti obrazlaže na koji je način sud utvrdio vrijednost izvedenih radova, kako pojedinačnih, tako i u njihovoj ukupnosti;
- Anton Zima i Martina Kovačević regularno su pristupili polaganjima ispita i iste polagali sukladno relevantnim fakultetskim pravilima.

Prije nego li se krene na razlaganje daljnjih povreda, želi se istaći i da presuda VSRH ne slijedi pravno stajalište Vrhovnog suda Republike Hrvatske izraženo u odluci KŽ-Us-153/10-6 u kojoj jasno stoji da nitko ne može pretpostaviti sudjelovanje u korupcijskom sporazumijevanju koje se vodi između trećih osoba kod čega bi jedna bila davatelj mita, a druga osoba koja nastupa kao posrednik, ako treća osoba, niti na koji način nije bio sudionik takvog sporazumijevanja ili o istom uopće bio upoznat. Iz eventualnih dogovora trećih osoba u kojima se trećoj osobi implicira njegova suglasnost ili se u njezino ime obećava izvršenje određenih protudužnosnih radnji (pravo pasivno podmićivanje), ne može se izvesti razuman zaključak o tomu da je ta treća osoba imala namjeru sudjelovanja u realizaciji toga sporazuma niti da je sa istim uopće bila upoznata. Ako bi zasnivanje kaznene odgovornosti treće osobe bilo na osnovi takve konstrukcije, to bi bilo suprotno načelu krivnje.

O eventualnom dogovoru Željka Krivića, s jedne strane, i Dražena Zime te Antona Zime, s druge strane, podnositelj nije imao saznanja. To je nesporno utvrđeno u postupku.

Zaključno, u provedenom postupku podnositelju je povrijeđeno pravo na pravično suđenje. Ovo iz razloga što je drugostupanjski sud nerazborito i očigledno pogrešno zaključio da postoji dovoljno dokaza o postojanju prešutnog koruptivnog sporazuma, sve to uz grubo zanemarivanje svih onih dokaza i činjenica koje jasno dovode do suprotnog zaključka o postojanju podnositeljeve krivnje u tom predmetu, pa čak i uz zanemarivanje vlastite prakse, a kako je to već navedeno.

Mjerodavne i povrijeđene odredbe ZKP-a glase:

- članak 9. st. 1. - Sud i državna tijela koja sudjeluju u kaznenom postupku s jednakom pažnjom ispituju i utvrđuju činjenice koje terete okrivljenika i koje mu idu u korist.
- članak 9. st. 4. - Sud i druga državna tijela dužni su jasno izložiti razloge za odluke koje donose.
- članak 450. st. 2. - Sud je dužan savjesno ocijeniti svaki dokaz pojedinačno i u svezi s ostalim dokazima te na temelju takve ocjene izvesti zaključak je li neka činjenica dokazana.
- članak 459. st. 5. - Sud će samo navesti činjenice koje stranke nisu osporile, a izložiti će zbog kojih je razloga sporne činjenice našao dokazanima ili nedokazanima, dajući pri tome ocjenu vjerodostojnosti proturječnih dokaza, zbog kojih razloga nije prihvatio pojedine prijedloge stranaka, zbog kojih je razloga odlučio ne ispitati neposredno svjedoka ili vještaka čiji je iskaz ili pisani nalaz pročitao, kojim se razlozima vodio pri rješavanju pravnih pitanja, a osobito pri utvrđivanju postoji li kazneno djelo i krivnja optuženika i pri primjeni određenih odredaba kaznenog zakona na optuženika i njegovo djelo.
- članak 476. st. 1. - Drugostupanjski sud ispituje presudu u onom dijelu u kojem se pobija žalbom i iz osnova iz kojih se pobija (članak 467.)...
- članak 487. st. 1. - U obrazloženju presude, odnosno rješenja, drugostupanjski sud treba ocijeniti žalbene razloge i iznijeti povrede zakona koje je uzeo u obzir po službenoj dužnosti.

Mjerodavne i povrijeđene odredbe Ustava glase:

- članak 14. st. 2. - Svi su pred zakonom jednaki.
- članak 29. st. 1. - Svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično i u razumnom roku odluči o njegovim pravima i obvezama, ili o sumnji ili optužbi zbog kaznjivog djela.
- članak 116. st. 1. - Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao najviši sud, osigurava jedinstvenu primjenu prava i ravnopravnost svih u njegovoj primjeni.

Mjerodavne i povrijeđene odredbe Konvencije glase:

- članak 6. (PRAVO NA POŠTENO SUĐENJE) - 1. Radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi ili u slučaju podizanja optužnice za kazneno djelo protiv njega svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično, javno i u razumnom roku ispita njegov slučaj. Presuda se mora izreći javno, ali se sredstva priopćavanja i javnost mogu isključiti iz cijele rasprave ili njezinog dijela zbog razloga koji su nužni u demokratskom društvu

radi interesa morala, javnog reda ili državne sigurnosti, kad interesi maloljetnika ili privatnog života stranaka to traže, ili u opsegu koji je po mišljenju suda bezuvjetno potreban u posebnim okolnostima gdje bi javnost mogla biti štetna za interes pravde.

- članak 13. (PRAVO NA DJELOTVORAN PRAVNI LIJEK) - Svatko čija su prava i slobode koje su priznate u ovoj Konvenciji povrijeđene ima pravo na djelotvorna pravna sredstva pred domaćim državnim tijelom čak i u slučaju kad su povredu počinile osobe koje su djelovale u službenom svojstvu.

4.8. ZASTUPANJE OPTUŽBE OD STRANE NEOVLAŠTENIH OSOBA

U činjenici da su ovlaštenog tužitelja od početka postupka zastupale osobe koje nisu ispunjavale uvjete za zastupanje podnositelj vidi počinjene daljnje povrede njegova prava na poštenje suđenje i to s aspekta povrede načela jednakosti oružja, koje predstavlja jedan od elemenata pojma poštenog suđenja, čime je podnositelj stavljen u nepovoljniji položaj u odnosu na protivnika u postupku, u konkretnom slučaju USKOK.

Naime, prihvaćeni zahtjev USKOK-a br. POV-6/12 od 27. veljače 2012. godine podnesen je od strane evidentno neovlaštene osobe unutar USKOK-a. Nesporno je da se kao potpisnica tog zahtjeva pojavljuje Renata Randić i to u svojstvu zamjenika Ravnatelja USKOK-a. Obzirom da je u postupku dokazano da Renata Randić u to vrijeme nije bila zamjenica Ravnatelja USKOK-a, već da je bila upućena na rad u USKOK radi obavljanja poslova zamjenika ravnatelja USKOK-a, to je evidentno postojanje zahtjeva neovlaštene osobe ispred državnog tijela.

Renata Randić se cijelo vrijeme potpisivala kao zamjenik Ravnatelja, a ona to nije bila. Upućivanje na rad radi obavljanja poslova zamjenika ne dovodi do toga da upućena osoba postaje zamjenik Ravnatelja. To je u suprotnosti sa odredbama članka 8. i 9. primjenjivog Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta. Kada bi se prihvatio izraženi stav redovnih sudova o tom pravnom pitanju to bi značilo da sudovi nisu imali u nadležnosti tumačiti zakon u konkretnom predmetu, što je protivno članku 115. Ustava. Prigovor nepostojanja ovlaštene osobe potpisnika zahtjeva jednako se odnosi i na Mirnu Rukavinu, koja je tijekom cijelog postupka zastupala optužnicu.

Analogno iznesenom, kada bi se u svojstvu branitelja pojavila osoba koja ne ispunjava uvjete propisane člankom 65. st. 4. ZKP-a (*za branitelja se može uzeti samo odvjetnik, a odvjetnika može zamijeniti odvjetnički vježbenik s položenim pravosudnim ispitom u postupku pred općinskim sudom za kaznena djela za koja je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina. Pred županijskim sudom branitelj može biti samo odvjetnik. U postupku za kazneno djelo za koje je propisana kazna dugotrajnog zatvora branitelj po službenoj dužnosti ili na teret proračunskih sredstava može biti samo odvjetnik koji ima praksu od najmanje osam godina kao odvjetnik ili kao dužnosnik u*

pravosudnom tijelu.) takvoj osobi moralo bi se uskratiti daljnje zastupanje ili bi bila počinjena bitna povreda kaznenog postupka.

Ako za valjanost radnji obrane moraju biti ispunjeni uvjeti propisani kogentnom normom, onda i za valjanost radnji tužitelja moraju biti ispunjeni uvjeti također propisani kogentnim propisima, nezavisno od toga što ti uvjeti nisu sadržani u ZKP-u, već u drugim propisima, nipošto manje važnima za korpus kaznenog procesnog prava, poput Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta.

Ukoliko bi se ozakonilo postupanje ovlaštenog tužitelja u pogledu toga da ga u postupcima zastupa neovlaštena osoba, onda je vjerovatno sljedeća faza da će ovlaštenog tužitelja moći zastupati bilo koja osoba koja se nalazi u radnom odnosu kod tijela progona, pa tako i osobe koje rade na pomoćnim poslovima, naravno, ovo samo ako je nekim aktom upućena na rad radi obavljanja poslova zamjenika USKOK-a.

Iz tih razloga podnositelj smatra da je tijekom cijelog postupka tužitelj bio u povoljnijoj poziciji i manifestacija te neravnopravnosti postoji u više situacija koje su dijelom obuhvaćene (u cjelini nije moguće zbog obima) i ovom ustavnom tužbom, a jedan od pokazatelja nalazi se i u činjenici da je tužitelj bio zastupan po osobama koje nisu ispunjavale zakonom propisane uvjete za njegovo zastupanje.

Tumačenja tko može ovlašteno zastupati Uskok izvan zakonske odredbe je ništa drugo negoli arbitrarno tumačenje bez zakonskog uporišta kako bi se opravdala jedna nezakonita praksa u radu USKOKA-a u više primjera.

U takvim situacijama Županijski sud u Zagrebu bio je dužan prekinuti postupak da bi se otklonio ovaj procesni nedostatak, a kako to inače čini ako se kao branitelj, bilo izabrani, bilo po službenoj dužnosti ne pojavljuje dovoljno kvalificirana osoba s položenim pravosudnim ispitom i upisom u imenik odvjetnika.

Skreće se pozornost da zastupanje optužbe od strane neovlaštenih osoba dovodi i do nezakonitosti naloga od 27. veljače 2012. i dalje te ima svoje razloge u tome što je prihvaćeni zahtjev USKOK-a br. POV-6/12 od 27. veljače 2012. godine podnesen od strane evidentno neovlaštene osobe unutar USKOK-a. Nesporno je da se kao potpisnica tog zahtjeva pojavljuje Renata Randić i to u svojstvu zamjenika Ravnatelja USKOK-a. Obzirom da je u postupku dokazano da Renata Randić u to vrijeme nije bila zamjenica Ravnatelja USKOK-a, već da je bila upućena na rad u USKOK radi obavljanja poslova zamjenika ravnatelja USKOK-a, to je evidentno postojanje zahtjeva neovlaštene osobe ispred državnog tijela.

Niti jedan od prigovora usmjerenih ka tome da se utvrdi nepostojanje ovlaštene osobe za zastupanje ovlaštenog tužitelja u kaznenom predmetu protiv podnositelja VSRH nije razmotrio na način kako je to istaknuto u žalbi, već je pribjegao upućivanju na

obrazloženje prvostupanjske presude, što čini osporavani akt u tom dijelu neobrazloženim i potpuno arbitrarnim. Da se razumijemo, arbitrarnost postupanja kod problematike neovlaštenih osoba koje zastupaju ovlaštenog tužitelja svojstvena je i za presudu ŽSZG, koja je zapravo na pravcu problematike neovlaštenih tužitelja, što dalje ukazuje na platonско razmatranje prigovora obrane.

Mjerodavne i povrijeđene odredbe Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta ("Narodne novine" br. 76/09., 116/10., 145/10., 57/11., 136/12., 148/13., 70/17.) glase:

- članak 8. - (1) Za zamjenika ravnatelja u Ured može biti raspoređen državni odvjetnik ili zamjenik državnog odvjetnika koji je poslije položenoga pravosudnog ispita proveo na radu najmanje osam godina kao sudac, državni odvjetnik, zamjenik državnog odvjetnika, odvjetnik ili kao policijski službenik na poslovima suzbijanja kriminaliteta te koji ima izražene sklonosti i sposobnosti za istraživanje najtežih i najsloženijih kaznenih djela. (2) Zamjenika ravnatelja raspoređuje se na način, pod uvjetima i po postupku u kojem se osigurava njegova stručnost, samostalnost i sposobnost za obnašanje državnoodvjetničke dužnosti na poslovima Ureda. (3) Stručno znanje i sposobnost za obnašanje državnoodvjetničke dužnosti za rad u Uredu utvrđuje se na osnovi mišljenja o radu kandidata kojeg daje državni odvjetnik, procjene njegovog rada na složenim predmetima, njegovoj uspješnosti u predistražnom postupku i tijekom kaznenog postupka te na osnovi ocjene o obnašanju državnoodvjetničke dužnosti.

-članak 9. st. 1. i 2. - (1) Slobodno mjesto zamjenika ravnatelja oglašava se na način dostupan državnim odvjetnicima i zamjenicima. Kandidati se mogu javiti na oglas u roku od trideset dana od dana objave. (2) Zamjenika ravnatelja raspoređuje na rad u Ured Glavni državni odvjetnik na prijedlog Ravnatelja iz reda državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika na vrijeme od četiri godine, nakon isteka tog razdoblja zamjenik ravnatelja može biti ponovno raspoređen na rad u Ured. U odluci o raspoređivanju Glavni državni odvjetnik će cijeniti podatke iz članka 8. stavka 3. ovoga Zakona, a osobito podatke o obnašanju državnoodvjetničke dužnosti kandidata.

Mjerodavne i povrijeđene odredbe ZKP-a glase:

- članak 10. - (1) Sudske se odluke ne mogu temeljiti na dokazima pribavljenim na nezakonit način (nezakoniti dokazi). (2) Nezakoniti su dokazi: 1) koji su pribavljeni kršenjem Ustavom, zakonom ili međunarodnim pravom propisane zabrane mučenja, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja, 2) koji su pribavljeni povredom Ustavom, zakonom ili međunarodnim pravom zajamčenih prava obrane, prava na ugled i čast, te prava na nepovredivost osobnog i obiteljskog života, osim u slučaju iz stavka 3. ovog članka, 3) koji su pribavljeni povredom odredaba kaznenog postupka i koji su izričito predviđeni ovim Zakonom, 4) za koje se saznalo iz nezakonitih dokaza...

- članak 476. st. 1. - Drugostupanjski sud ispituje presudu u onom dijelu u kojem se pobija žalbom i iz osnova iz kojih se pobija (članak 467.)...
- članak 487. st. 1. - U obrazloženju presude, odnosno rješenja, drugostupanjski sud treba ocijeniti žalbene razloge i iznijeti povrede zakona koje je uzeo u obzir po službenoj dužnosti.

Mjerodavne i povrijeđene odredbe Ustava glase:

- članak 14. st. 2. - Svi su pred zakonom jednaki.
- članak 29. st. 1. - Svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično i u razumnom roku odluči o njegovim pravima i obvezama, ili o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela.
- članak 29. st. 4. - Dokazi pribavljeni na nezakonit način ne mogu se uporabiti u sudskom postupku.
- članak 116. st. 1. - Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao najviši sud, osigurava jedinstvenu primjenu prava i ravnopravnost svih u njegovoj primjeni.

Mjerodavne i povrijeđene odredbe Konvencije glase:

- članak 6. (PRAVO NA POŠTENO SUĐENJE) - 1. Radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi ili u slučaju podizanja optužnice za kazneno djelo protiv njega svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično, javno i u razumnom roku ispita njegov slučaj. Presuda se mora izreći javno, ali se sredstva priopćavanja i javnost mogu isključiti iz cijele rasprave ili njezinog dijela zbog razloga koji su nužni u demokratskom društvu radi interesa morala, javnog reda ili državne sigurnosti, kad interesi maloljetnika ili privatnog života stranaka to traže, ili u opsegu koji je po mišljenju suda bezuvjetno potreban u posebnim okolnostima gdje bi javnost mogla biti štetna za interes pravde.
- članak 13. (PRAVO NA DJELOTVORAN PRAVNI LIJEK) - Svatko čija su prava i slobode koje su priznate u ovoj Konvenciji povrijeđene ima pravo na djelotvorna pravna sredstva pred domaćim državnim tijelom čak i u slučaju kad su povredu počinile osobe koje su djelovale u službenom svojstvu.

4.9. POVREDA KAZNENOG ZAKONA KOJA JE REZULTIRALA TEŽOM KVALIFIKACIJOM

Žalitelj smatra da je pobijanom pravomoćnom presudom ostvarena i povreda kaznenog zakona jer je došlo do pogrešne primjene primjenjivog Kaznenog zakona, što je za posljedicu imalo pogrešnu kvalifikaciju djela.

Održanjem pogrešne kvalifikacije djela, unatoč jasno istaknutim žalbenim navodima u tom pravcu, presuda VSRH rezultirala je i povredom podnositeljeva prava na pravično suđenje.

U dijelu u kojemu se raspravlja o činjenicama i razlozima kao podlozi ove ustavne tužbe na kojima se temelji tvrdnja o povredi ustavnih prava već je navedeno kako je pobijani akt opterećen nepostojanjem validnog obrazloženja pa su tamo citirani određeni dijelovi obrazloženja kojima se takva tvrdnja potkrjepljuje.

Za potrebe objašnjenja da je VSRH pobijanim aktom održao pogrešnu kvalifikaciju djela, a da za to nije dao cjelovito i jasno obrazloženje, nužno je ponovno citirati toč. 27.1. presude VSRH:

„Ovaj žalitelj potpuno pogrešno tumači odredbe članka 347. KZ/97. u kontekstu inkriminacije za koju je pobijanom presudom proglašen krivim...Ovdje, dakle, nije riječ o tome da je on primio mito kako bi obavio radnju koji bi morao obaviti (članak 347. stavak 2. KZ/97.), već o tome da je primio dar kako bi obavio radnju koju ne bi smio obaviti – omogućiti studentima prolazak na ispitu bez obzira na njihovo stvarno znanje (članak 347. stavak 1. KZ/97), a djelo je, kako“

Zadnja rečenica tog pasusa završava sa riječju „kako“. Zbog toga ni razlozi koje je u tom dijelu iznio VSRH nisu u mogućnosti biti ispitani. No, neovisno o tome, podnositelj nalazi nužnim dalje objasniti prirodu naznačene povrede.

Povreda se u konkretnom slučaju odnosi na privilegirajuća obilježja kaznenog djela, sve to s obzirom na navod sa str. 20. str. 5. obrazloženja presude ŽSZG i to da je u situaciji dokazanog postojanja prethodno koruptivnog sporazuma, koji se sastojao u tome da tamo imenovani za izvršenje usluga ili novčanu nagradu puste studente na ispitu, neodlučno jesu li studenti na ispitu pokazali zadovoljavajuće ili nezadovoljavajuće znanje, jer te okolnosti nisu element kaznenog djela primanja mita.

Kao što je podnositelj u svojoj žalbi apostrofirao, ako sud nije ulazio u ocjenu toga jesu li studenti Martina Kovačević i Anton Zima znali na ispitu te ako je tijekom postupka nesporno utvrdio da se radi o regularno provedenim ispitima, onda se ne može govoriti o kaznenom djelu iz čl. 347. st. 1., već o kaznenom djelu iz st. 2. istog članka, sve to imajući u vidu da radnju provođenja ispita podnositelj nije mogao izbjeći, odnosno istu je morao obaviti, kao što ju je i obavio.

Zbog opisane povrede kaznenog zakona koja je rezultirala težom kvalifikacijom postupak je kompromitiran do stupnja koji se mora kvalificirati kao povreda podnositeljevog prava na pravično suđenje iz članka 29. stavka 1. Ustava. Taj je dokazni postupak bio postavljen nepošteno prema podnositelju.

Tijekom dokaznog postupka nije dovedena u pitanje regularnost provedenih ispita u odnosu na Antona Zimu i Martinu Kovačević. Njihovi ispiti nisu poništeni. Nitko nije ustanovio da ispiti nisu regularno položili, niti je tužitelj išao za dokazivanjem da su

imenovani studenti „pušteni“ na ispitu, već se išlo za dokazivanjem da su u određeno vrijeme pristupili ispitima. Stoga, ako ne postoji dokaz u prilog tome da su ti studenti „pušteni“ na ispitu, niti da je njihovo „puštanje“ dogovoreno, onda se jedino može govoriti o tome da je radnja ispitivanja morala biti obavljena.

Mjerodavna odredba KZ-a glasi:

- članak 347. - (1) Službena ili odgovorna osoba koja zahtijeva ili primi dar ili kakvu drugu korist, ili koja primi obećanje dara ili kakve koristi da u granicama svoje ovlasti obavi službenu ili drugu radnju koju ne bi smjela obaviti, ili da ne obavi službenu ili drugu radnju koju bi morala obaviti, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina. (2) Službena ili odgovorna osoba koja zahtijeva ili primi dar ili kakvu drugu korist ili koja primi obećanje dara ili kakve koristi, da u granicama svoje ovlasti obavi službenu ili drugu radnju koju bi morala obaviti, ili da ne obavi službenu ili drugu radnju koju ne bi smjela obaviti, kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

Mjerodavne i povrijeđene odredbe ZKP-a glase:

- članak 9. st. 1. - Sud i državna tijela koja sudjeluju u kaznenom postupku s jednakom pažnjom ispituju i utvrđuju činjenice koje terete okrivljenika i koje mu idu u korist.
 - članak 9. st. 4. - Sud i druga državna tijela dužni su jasno izložiti razloge za odluke koje donose.
 - članak 459. st. 1. - Pisana presuda mora potpuno odgovarati presudi koja je izrečena. Presuda mora imati uvod, izreku i obrazloženje.
 - članak 469. - Povreda kaznenog zakona postoji ako je kazneni zakon povrijeđen u pitanju...
 - članak 476. st. 1. - Drugostupanjski sud ispituje presudu u onom dijelu u kojem se pobija žalbom i iz osnova iz kojih se pobija (članak 467.)...
 - članak 487. st. 1. - U obrazloženju presude, odnosno rješenja, drugostupanjski sud treba ocijeniti žalbene razloge i iznijeti povrede zakona koje je uzeo u obzir po službenoj dužnosti.

Mjerodavne i povrijeđene odredbe Ustava glase:

- članak 14. st. 2. - Svi su pred zakonom jednaki.
 - članak 29. st. 1. - Svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično i u razumnom roku odluči o njegovim pravima i obvezama, ili o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela.
 - članak 116. st. 1. - Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao najviši sud, osigurava jedinstvenu primjenu prava i ravnopravnost svih u njegovoj primjeni.

Mjerodavne i povrijeđene odredbe Konvencije glase:

- članak 6. (PRAVO NA POŠTENO SUĐENJE) - 1. Radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi ili u slučaju podizanja optužnice za kazneno djelo protiv njega svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično, javno i u razumnom roku ispita njegov slučaj. Presuda se mora izreći javno, ali se sredstva priopćavanja i javnost mogu isključiti iz cijele rasprave ili njezinog dijela zbog razloga koji su nužni u demokratskom društvu

radi interesa morala, javnog reda ili državne sigurnosti, kad interesi maloljetnika ili privatnog života stranaka to traže, ili u opsegu koji je po mišljenju suda bezuvjetno potreban u posebnim okolnostima gdje bi javnost mogla biti štetna za interes pravde.

- članak 13. (PRAVO NA DJELOTVORAN PRAVNI LIJEK) - Svatko čija su prava i slobode koje su priznate u ovoj Konvenciji povrijeđene ima pravo na djelotvorna pravna sredstva pred domaćim državnim tijelom čak i u slučaju kad su povredu počinile osobe koje su djelovale u službenom svojstvu.

5. ZAHTJEV ZA PRIMJENOM ČL. 67. ST. 2. USTAVNOG ZAKONA

Člankom 67.st.2. Ustavnog zakona propisano je da na prijedlog podnositelja ustavne tužbe Ustavni sud može odgoditi ovrhu do donošenja odluke, ako bi ovrha prouzročila podnositelju tužbe štetu koja bi se teško mogla popraviti, a odgoda nije suprotna javnom interesu, niti bi se odgodom nanijela nekome veća šteta.

Odlukom Ustavnog suda RH broj U-III-443/2009 od 4. veljače 2009. godine utvrđeno je da se odredba čl. 67. st. 2. Ustavnog zakona može odnositi i na privremeno odgađanje pravnih učinaka presude ukoliko bi pravni učinci osporavane presude podnositelju ustavne tužbe prouzročili neimovinsku štetu koja bi se teško mogla popraviti.

Obzirom na činjenična i pravna pitanja iz konkretnog kaznenog postupka razumno je očekivati da će rješavanje ove tužbe potrajati izvjesno vrijeme. Kako samo podnošenje ustavne tužbe ne odgađa izvršenje pobijane pravomoćne presude, tako bi eventualna odluka Ustavnog suda kojom bi bile utvrđene povrede podnositeljevih prava mogla biti bespredmetna i cijela operacija upućivanja tužbe Ustavnom sudu uzaludna, jer bi do tada podnositelj bio prisiljen služiti pobijanom pravomoćnom presudom određenu kaznu zatvora.

Podnositelj je siguran da bi mu izdržavanje kazne zatvora prouzročilo nepopravljivu štetu (zbog prekida liječenja kompleksa bolesti vidljivih iz bolničkih otpusnih pisama, koje se prilažu tužbi) te nužnosti podvrgavanju protetskoj rehabilitaciji te smatra da eventualna odgoda izvršenja kazne zatvora nije suprotna javnom interesu niti bi se odgodom bilo kome drugome nanijela šteta, ovo posebno u svjetlu toga što je zdravstveno stanje podnositelja takvo da je isto nespojivo s izdržavanjem kazne

zatvora, o čemu se u prilogu ove ustavne tužbe dostavlja (makar dio) opsežne medicinske dokumentacije.

Tako se, u prvom redu, dostavlja otpusno pismo Zavoda za maksilofacijalnu i oralnu kirurgiju KBC Osijek od 10. siječnja 2022. (7 stranica) kojim se svjedoči o operativnom zahvatu zloćudne tvorevine kosti lubanje i lica, otpusno pismo zavoda za intenzivnu medicinu Klinike za anesteziologiju, reanimatologiju i intenzivno liječenje KBC Osijek od 31. 12. 2021. godine koje svjedoči o težini stanja poslije operacije uz izvršenu lat. *tracheotomiu i maxillectomiu partialis*, zatim otpusno pismo iz Klinike za kardiovaskularne bolesti Magdalena u Krapinskim Toplicama od 25. ožujka 2022. koje svjedoči o drugoj operaciji ugradnje endovaskularnog stenta u aneurizmu abdominalne aorte, listu stalne terapije/lijekova, koji se koriste u liječenju i konačno kar. konzultaciju PZ Protokol br. 2022000866 od 6. listopada 2022. godine Magdalena Klinike za kardiovaskularne bolesti u kojoj piše kako slijedi:

„Bolesnik je u konr. kardiologa, dijabetologa i onkologa (tegobe sa srcem u smislu stenokardija koje zahtijevaju izbjegavanje napora i mirovanje, te stalne kontrole kardiologa, tegobe zbog maligne bolesti koja je u fazi liječenja i šećerne bolesti, koja se teže kupira uz terapiju. Bolesnik nije sposoban za nikakve fiz. aktivnosti, te je potrebna stalna kontrola i liječenje po gore navedenim liječnicima. U bolesnika je za 6 mj. Potrebno izraditi novi MSCT angio aorte. Potrebno je strogo mirovanje uz lagane šetnje.“

Posebno se napominje da su u tijeku **pripreme za protetsku rehabilitaciju** u KBC Rijeka Sušak kod prof. Roberta Cerovića, sve u cilju kako bi se pacijentu omogućilo uzimanje hrane uobičajenim načinom.

Pored prethodnog, podnositelj smatra da je odgoda i od posebnog i od općeg interesa zbog načela pravne sigurnosti jer je trenutno veliki broj kaznenih predmeta od šire društvene važnosti opterećen istim ili sličnim povredama, kao što je to slučaj u kaznenom predmetu protiv njega.

Stoga je nužno da USRH u ovom predmetu odgodi nastup pravnih učinaka pobijane odluke, ovo dakle zbog zdravstvenih i osobnih (ne)prilika podnositelja ove ustavne tužbe, ali i do donošenja odluke po samoj ustavnoj tužbi, čime će se razriješiti istaknuta pravna pitanja.

Odgoda ovrhe nije suprotna javnom interesu zbog povratnog pravnog učinka osporavanog akta jer podnositelju ustavne tužbe omogućuje ostvarenje Ustavom RH zajamčenog prava na jednakost procesnih mogućnosti da, kao i svaki drugi građanin, brani svoja prava.

Osim toga odredba čl. 67.st.2. Ustavnog zakona regulira privremenu odgodu pravnih učinaka osporene presude koja odgoda traje samo do donošenja odluke Ustavnog suda RH o samoj ustavnoj tužbi.

6. ZBIRNO U ODNOSU NA SVE RAZLOGE

Slijedom svega što je prethodno rečeno, podnositelj smatra da su mu osporenim pojedinačnim aktima grubo povrijeđena uvodno naznačena ustavna i konvencijska prava, a potpuno je razvidno da bi nepokretanjem ustavnosudskog postupka za podnositelja ustavne tužbe mogle nastati teške i nepopravljive posljedice.

Napominje se da provedeni postupak protiv podnositelja nije, uzevši u obzir i način na koji su pribavljeni dokazi, u cjelini vođen tako da je podnositelju osigurano pravično suđenje.

Tijekom postupka biti će nužno da se pribave spisi predmeta od Županijskog suda u Zagrebu i Županijskog suda u Osijeku br. POV 14/10 (ovo radi konačnog uvida u (ne)postojanje osnova sumnje temeljem čega je izdan nalog suca istrage Županijskog suda u Zagrebu od 27. veljače 2012. godine, a da se i ne govori o tomu da osnova sumnje u (lažno insinuiranje) korupcijskog sporazuma sa Stipanom Mijokom, vlasnikom hotela Lav u Vukovaru, koji nikada nije utvrđivan radi utvrđivanja postojanja osnova sumnje niti je ova osoba ispitana, a sve, radi ispitivanja postupanja nadležnih sudova s aspekta mogućih povreda ustavnih i konvencijskih prava, kao i da se izvrše provjere navoda same tužbe kroz pregled prakse ESLJP.

7. PRIJEDLOG ODLUKE

Slijedom svega navedenog predlaže se da Ustavni sud Republike Hrvatske usvoji navode ustavne tužbe i da ukine presudu Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 20. travnja 2022. godine oznake: I Kž-Us 51/2020-12 te da predmet vrati Vrhovnom sudu Republike Hrvatske na ponovni postupak i odlučivanje, uz naknadu troškova sastava ove ustavne tužbe.

Podredno, predlaže se da Ustavni sud Republike Hrvatske usvoji navode ustavne tužbe i da ukine presudu Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 20. travnja 2022. godine oznake: I Kž-Us 51/2020-12 i presudu Županijskog suda u Zagrebu od 16. prosinca 2019. godine oznake: 12 K-Us-43/15 te da predmet vrati Županijskom sudu u Zagrebu na ponovni postupak i odlučivanje, uz naknadu troškova sastava ove ustavne tužbe.

Uz gornje se također predlaže da Ustavni sud Republike Hrvatske donese rješenje o privremenoj odgodi pravnih učinaka pravomoćne presude koju čine presuda Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 20. travnja 2022. godine oznake: I Kž-Us 51/2020-12 te presuda Županijskog suda u Zagrebu od 16. prosinca 2019. godine oznake: 12 K-Us-43/15, do donošenja odluke po ovoj ustavnoj tužbi

Osijek, 8. listopada 2022. godine

Podnositelj po punomoćniku
odvjetniku Jurici Jeliniću

Troškovnik:

- sastav ustavne tužbe – 5.000,00 kn (Tbr.27.1. Tarife)

Prilozi:

1. punomoć
2. izvornik presude VSRH
3. potvrda o uručenju pošiljke (presude)
4. preslik presude ŽSZG
5. preslik presude VSRH broj: III Kr-129/2021-4
6. zahtjev USKOK-a od 27. veljače 2012.
7. nalog suca istrage ŽSZG od 27. veljače 2012.
8. medicinska dokumentacija (otpusno pismo Zavoda za maksilofacijalnu i oralnu kirurgiju KBC Osijek od 10. siječnja 2022.g , otpusno pismo zavoda za intenzivnu medicinu Klinike za anesteziologiju, reanimatologiju i intenzivno liječenje KBC Osijek od 31.XII 2021, otpusno pismo iz Klinike za kardiovaskularne bolesti Magdalena u Krapinskim Toplicama od 25. III 2022.g. Protokol br. 2022000866 od 6.X.2022.s Magdalena Klinike za kardiovaskularne bolesti.